

Seletuskiri

Põltsamaa valla 2025. aasta eelarvele

SISUKORD

Sissejuhatus	2
1. PÕHITEGEVUS	4
1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD	4
1.1.1. Maksud	5
1.1.2. Kaupade ja teenuste müük	7
1.1.3. Saadavad toetused	10
1.1.4. Muud tulud	12
1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD	13
1.2.1. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes	13
• Tööjõukulud	14
• Majandamiskulud	14
• Sotsiaaltoetused	15
• Muud toetused	16
• Muud tegevuskulud	16
1.2.2. Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa	16
• 01 Üldised valitsussektori teenused	17
• 04 Majandus	18
• 05 Keskkonnakaitse	20
• 06 Elamu- ja kommunaalmajandus	20
• 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	21
• 09 Haridus	23
• 10 Sotsiaalne kaitse	25
2. INVESTEERIMISTEGEVUS	28
3. FINANTSEERIMISTEGEVUS	30
4. EELARVE VÕRDLUS EELARVESTRAATEGIAGA	31

Sissejuhatus

Põltsamaa valla 2025. a eelarve on koostatud lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) põhimõtetest, võttes arvesse Põltsamaa valla arengukava 2040 ning selle lisa 1: Põltsamaa valla eelarvestrateegia 2025-2028. Eelarve koostamisel on lähtutud valla tasakaalustatud arengu huvidest ja reaalsest võimalustest.

Eelarve koostamise alusdokumendiks on Põltsamaa Vallavolikogu 21.11.2017 määrus nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“ ja valla õigusaktid. Vastavalt nimetatud määrusele toimub ka eelarve menetlemine.

Eelarve osad on:

- põhitegevuse tulud
- põhitegevuse kulud
- investeerimistegevus
- finantseerimistegevus
- likviidsete varade muutus.

Eelarve selline liigendatus võimaldab eristada põhitegevust, investeerimis- ja finantseerimistegevust. Nähtavad on põhitegevuse tulude ja kulude suhe ning dünaamika, samuti investeringute tegemise ja laenude maksmise võimekus.

Eelarve on koostatud tekkepõhisest arvestusprintsipiist lähtudes. See tähendab, et tehingud kajastatakse nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Käesolevas seletuskirjas esitatakse võrdlusandmetena 2023. eelarveaasta tegelikud, 2024. eelarveaasta andmed seisuga 15.11.2024 ja 2025. eelarveaastaks kavandatud andmed.

Seletuskirja ülesehitus järgib eelarve struktuuri ning sisaldab kõiki tulusid ja kulusid. Eelarve on koostatud brutomeetodil üheks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga. Eelarve esitlusvaluutaks on euro.

Eelarvesse planeeritud kulutuste summa peab olema võrdne tulude ja muude kulude katteks planeeritavate vahendite summaga, et tagada tasakaalus eelarve. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahel.

Eelarve tulude koosseisus on põhitegevuse tulud 19,3 miljonit eurot. Investeerimistegevuse tulud on 1,9 miljonit eurot ning võetav investeerimislaen 2,0 miljonit eurot. Likviidsete varade muutus on eelarves planeeritud 848 tuhat eurot.

2025. aasta eelarve kogumaht (kõigi kulude ja väljaminekute rahaline summa) on 24,1 miljonit eurot. See koosneb põhitegevuse kuludest 19,1 miljonit eurot, investeerimistegevuse väljaminekutest 4,2 miljonit eurot ja finantseerimistegevuse väljaminekutest 0,8 miljonit eurot. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarve kuludest 79%, investeerimistegevuse kulud 17,5% ja finantseerimistegevuse kulud 3,5%. Investeringute all on kajastatud nii projektide omaosalused kui toetussummad, mis on eelarve koostamise hetkeks rahastajate poolt kinnitatud. Lisaks viiakse osa investeringuid ellu läbi valla osalusega äriühingu, Põltsamaa Vallavara OÜ, mille erinevatest projektidest saadavad toetussummad ei kajastu valla eelarves. Eelarve on koostatud lähtudes 2024. aasta eelarve eeldatavast täitmisest ja 2025. aasta tegelikest vajadustest.

2025. aasta põhitegevuskulude suurim muutuja on jätkuvalt sotsiaalse kaitse valdkond. Sotsiaaltoetuste kulude kasvu on järgmisel aastal planeeritud 22,4%. Majandamiskulud 2025. aastaks vähenevad 9,3%, kuid see tuleneb asjaolust, et järgmise aasta eelarves ei kajastu käesoleval hetkel sihtotstarbelised toetused põhitegevuskuludeks (2024. aasta eelarves seisuga 15.11.2024 need aga

kajastuvad). Personalikulude kasv on käesoleval hetkel eelarves planeeritud vaid miinimumpalga kasvu võrra. Täiendavast kasvust on võimalik rääkida alles eelarve muudatusettepanekute esitamise etapis, kui on selgunud 2024. majandusaasta eelarve jääk.

Eelarvesse on planeeritud eraldi põhitegevuse kuluna reservfond 180 000 eurot.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§32) kohaselt on finantsdistiipliini tagamiseks ette nähtud kindlad meetmed – põhitegevuse tulemi lubatav väärtus ja netovõlakoomuse ülemmäär. Nimetatud meetmete täitmine on kohustuslik ning nende väärtused peavad vastama seaduses sätestatud nõuetele.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§33) kohaselt peab põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga olema null või positiivne. Põhitegevuse tulemi väärtuse alusel on võimalik otsustada kohaliku omavalitsuse finantsolukorra üle ning selle meetme rikkumine võib kaasa tuua sanktsioonid.

Põhitegevuse tulem on eelarves 249 tuhat eurot, laenu jääk 2025. aasta lõpuks 12,3 miljonit eurot ja netovõlakoomus 63,8%. Eelarve põhinäitajad esitatakse tabelis 1.

Tabel 1. Eelarve põhinäitajad, EUR

Eelarve osa	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUS					
Tulud	19 306 804	19 043 870	18 564 575	1,4	262 934
Kulud	19 058 078	18 851 575	17 506 526	1,1	206 503
Põhitegevuse tulem	248 726	192 295	1 058 048	29,3	56 431
INVESTEERIMISTEGEVUS					
Tulud	1 944 475	992 627	1 519 190	95,9	951 848
Kulud	4 221 004	3 520 499	2 543 852	19,9	700 505
Investeeringustegevuse tulem	-2 276 529	-2 527 872	-1 024 662	-9,9	251 343
EELARVE TULEM (ülejäak (+), puudujääk (-))	-2 027 803	-2 335 577	33 386	-13,2	307 774
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 180 189	1 578 544	-711 078	-25,2	-398 355
Kohustiste võtmine	2 000 000	2 384 317	0	-16,1	-384 317
Kohustiste tasumine	819 811	805 773	711 078	1,7	14 038
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-847 614	-687 950	0	23,2	-159 664
EELARVE KOGUMAHT	24 098 893	23 177 847	20 761 456	4,0	921 046

1. PÕHITEGEVUS

1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

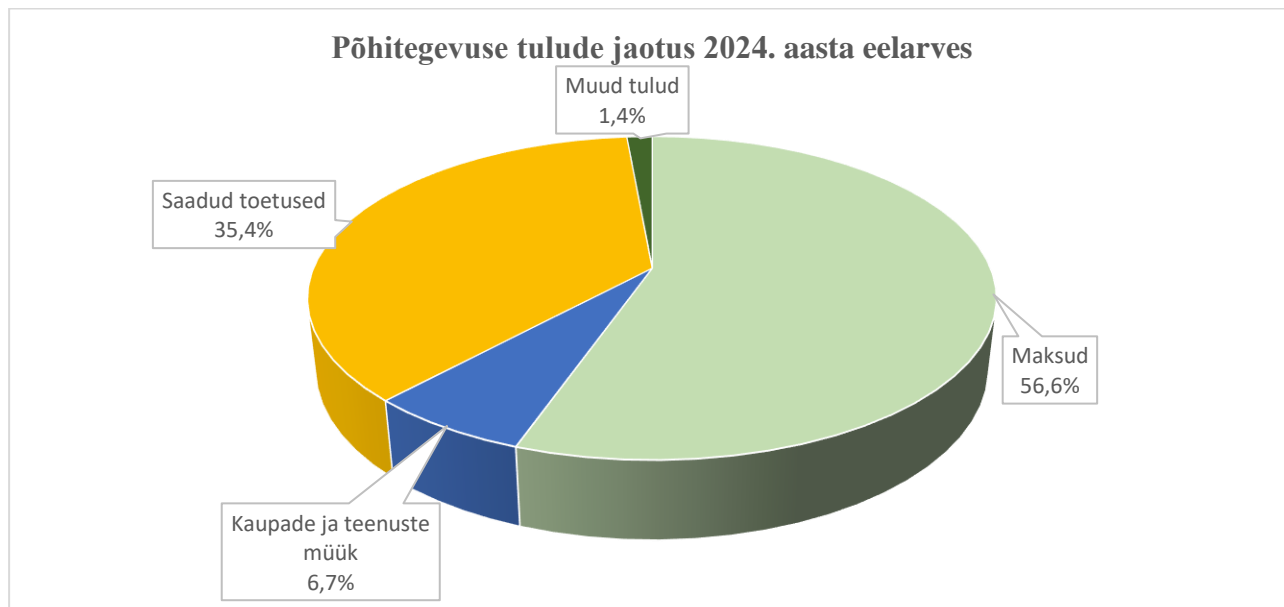
Põhitegevuse tulude eelarvesse kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevustulud.

Valla 2025. aasta põhitegevuse tulude kogumaht on 19,3 miljonit eurot. Põhitegevuse tulude kasvu on kavandatud 1,4%, vt tabel 2.

Tabel 2. Põhitegevuse tulud, EUR

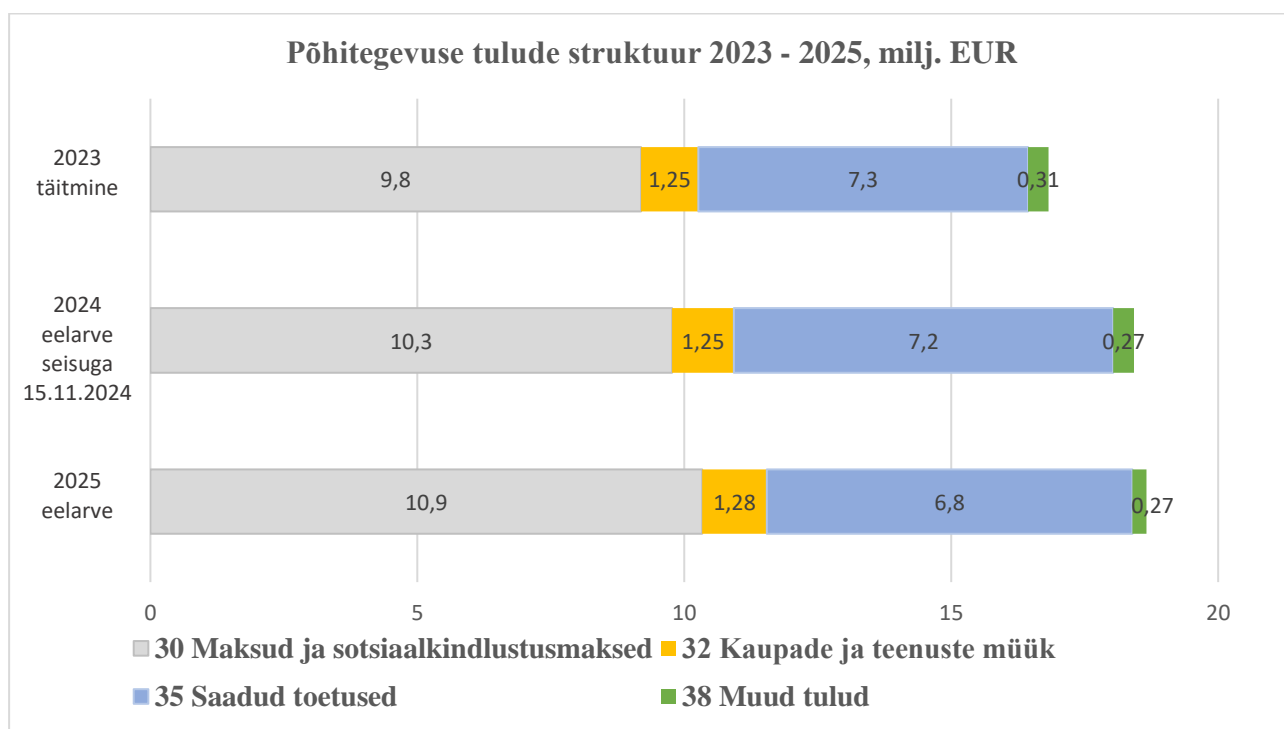
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
	19 306 804	19 043 870	18 564 575	1,4	262 934
30 Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	10 927 112	10 332 351	9 803 380	5,8	594 761
3000 Füüsilise isiku tulumaks	10 448 340	9 884 901	9 384 282	5,7	563 439
3030 Maamaks	478 772	447 450	419 097	7,0	31 322
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	0	0	0	0	0
32 Kaupade ja teenuste müük	1 284 990	1 217 764	1 253 093	5,5	67 226
320 Riigilõivud	10 000	12 000	13 638	-16,7	-2 000
3220 Tulud haridusalasest tegevusest	715 830	714 700	683 130	0,2	1 130
3221 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	97 520	106 800	105 143	-8,7	-9 280
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	1 230	-	0
3224 Tulud sotsiaalalialasest tegevusest	248 740	197 464	203 646	26,0	51 276
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	124 400	102 000	117 967	22,0	22 400
3229 Tulud üldvalitsemisest	7 800	7 800	15 600	0,0	0
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	0	2 000	1 110	-100,0	-2 000
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	46 000	44 000	86 740	4,5	2 000
3233 Üür ja rent	28 700	23 000	18 086	24,8	5 700
3237 Õiguste müük	6 000	8 000	5 661	-25,0	-2 000
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	0	1 141	-	0
35 Saadavad toetused	6 829 702	7 228 755	7 201 017	-5,5	-399 053
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	10 000	281 338	378 699	-96,4	-271 338
3520 Kohaliku omavalitsuse tasandus- ja toetusfond	6 660 402	6 671 051	6 663 011	-0,2	-10 649
3521 Saadavad tegevustoetused	159 300	276 366	159 307	-42,4	-117 066
3529 Saadavad annetused	0	0	0	-	0
38 Muud tulud	265 000	265 000	307 085	0,0	0
3812 Muude materiaalsete põhivarade müük	0	0	25 583	0	0
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	227 630	228 000	244 279	-0,2	-370
38254 Tasu vee erikasutusest	37 370	37 000	35 932	1,0	370
3888 Eespool nimetatud muud tulud	0	0	1 290	-	0

Suurima osa eelarvetuludest moodustavad maksud, vt joonis 1. Selline põhitegevuse tulude struktuur on olnud aastate lõikes püsiv.

Joonis 1. Põhitegevuse tulude jaotus 2025. aasta eelarves

Käesolevas eelarves ei ole tulude kasvu olulisel määral prognoositud. Saadavad toetused on olemasoleva info põhjal vähenenud 4,5%, vt joonis 2.

Joonis 2. Põhitegevuse tulude struktuur 2023. - 2025. aastal

1.1.1. Maksud

Maksutulud on eelarve suurim tuluallikas, vt tabel 3. Maksutulude koosseisu arvatakse maksuseadustega kehtestatavad riiklikud maksud ja vallavolikogu poolt kehtestatavad kohalikud maksud. Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Maksutuludest 95,6% moodustab füüsilise isiku tulumaks. Kohaliku maksuna on vallavolikogu poolt kehtestatud teede ja tänavate sulgemise maks, mida Põltsamaa vallas oma ebaolulise suuruse tõttu ei ole mõistlik eelarvestada. Tulumaksu laekumise kasvu on 2025. aastaks planeeritud 5,7%. Arvestatud on jooksva aasta tulumaksu laekumisega ja riigi poolt tehtud tulumaksuseaduse muudatusega, mis jõustus käesolevast aastast. Kuni 2023. aasta lõpuni laekus residendist füüsiliste isikute maksustatavast tulust

maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele 11,96%. Alates 2024. aastast hakkas kehtima maksuvalemi muudatus, mille kohaselt laekub kohaliku omavalitsuse üksusele 2,5% valla pensionäridele makstavast riiklikust pensionist ja 11,89% valla maksumaksjana registreeritud füüsilise isiku muust maksustatavast tulust. 2025. aastal on vastavad proportsioonid 5,5% ja 11,29%. Maksustatava tulu hulka ei arvata siin kohustuslikku ja täiendavat kogumispensionit, dividenditulu ning vara võõrandamisest saadud kasu.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse. 2022. aastal toimus maade korraline hindamine ja maamaksu arvutamise meetodika muutus alates 2024. aastast. Eelarves on arvestatud, et 2025. aastal laekub maamaksu 7,0% rohkem võrreldes 2024. aastaga.

Tabel 3. Maksutulud, EUR

Tulu nimetus	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
Maksutulud kokku	10 927 112	10 332 351	9 803 380	5,8	594 761
3000 Füüsilise isiku tulumaks	10 448 340	9 884 901	9 384 282	5,7	563 439
3030 Maamaks	478 772	447 450	419 097	7,0	31 322
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	0	0	0	0,0	0

Füüsilise isiku tulumaksu tulu kavandatakse 2025. aastaks 10,4 miljonit eurot. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, nende brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr. Kuu keskmiseks brutotuluks Põltsamaa vallas prognoositakse 2025. aastaks 1611 eurot, vt tabel 4.

Põltsamaa valla maksumaksja on isik, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on 1. jaanuari seisuga Põltsamaa vallas. Põltsamaa valla prognoositav keskmine maksumaksjate arv (palgatulu saajad) on 2025. aastal 4192.

Tabel 4. Maksumaksjate arv ja väljamaksed aastatel 2020 - 2025

Näitaja	2025 prognoos	2024 prognoos	2023	2022	2021	2020
Rahvaarv Põltsamaa vallas 01. jaanuari seisuga rahvastikuregistri andmetel	9 297	9 297	9485	9 383	9 571	9 557
Maksumaksjate keskmine arv vallas (välja arvatud pangatulu intressi saajad)	4 192	4 192	4181	4 203	4 239	4 215
Väljamaksed füüsilistele isikutele, EUR	80 798 777	78 066 451	76 381 084	71 569 222	66 221 203	62 092 817
Füüsilise isiku tulumaksu laekumine vallale, EUR	10 448 340	9 884 901	9 384 282	8 559 679	7 920 056	7 426 301
Kuu keskmine brutotulu valla maksumaksja kohta, EUR	1 611	1 556	1 537	1 419	1 302	1 228
Brutotulu kasv võrreldes eelmise aastaga	3,5%	3,7%	8,3%	8,2%	5,7%	4,2%
Kuu keskmine brutotulu Eesti maksumaksja kohta, EUR	2 036	1 948	1 827	1 645	1 496	1 407
Valla kuukeskmise brutotulu osakaal Eesti kuukeskmisest brutotulust	79,1%	79,9%	84,1%	86,3%	87,0%	87,3%

Väljamaksed füüsilistele isikutele on suurenenud igal aastal ja sellest tulenevalt ka füüsilise isiku tulumaksu laekumine. Siiski jääb valla kuu keskmine brutotulu väiksemaks kui vastav Eesti keskmine

näitaja ja see vahe kasvab järjepidevalt. Jooksvalt on valla maksumaksjate ja väljamaksete andmed leitavad Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi kodulehel esitatud tabelites. ([Finantskorraldus / Regionaal- ja Põllumajandusministeerium](#))

2025. aastaks planeeritud tulumaksu laekumine 10,4 miljonit eurot jaguneb riiklike pensionide tulumaksuks 0,7 miljonit eurot (5,5% riiklikelt pensionidelt) ja muudelt tuludelt arvestatud tulumaksuks 9,7 miljonit eurot (11,29% maksumaksja muudest tuludest). Kavandatud tulumaksu laekumise kasv on 5,7%.

Maamaks on riiklik maks, mis laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse (maamaksuseadus § 6). Vastavalt maamaksuseaduse § 5 on kohaliku omavalitsusüksuse volikogul õigus kehtestada maamaksu määr vahemikus 0,1 – 1,0% maa maksustamishinnast aastas.

2022. aastal toimus maade korraline hindamine ja maamaksu arvutamise meetodika muutus alates 2024. aastast. Vallavolikogu 27.06.2024 määrusega nr 5 on kehtestatud maamaksu määrad alates 1. jaanuar 2025 järgmised:

1. elumumaale ja maatulundusmaa õuema kōlvikule 0,5% maa maksustamishinnast aastas;
2. punktis 1 nimetatata maatulundusmaale 0,5 % maa maksustamishinnast aastas;
3. punktides 1 ja 2 nimetatata sihtotstarbega maale 1,0 % maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksu laekumiseks kavandatakse 2025. aastal 479 tuhat eurot, so 7,0% rohkem kui 2024. aastal.

Teede ja tänavate sulgemise maksu reguleerib kohalike maksude seaduse alusel Põltsamaa Vallavolikogu 17.05.2018 määrus nr 17 „Teede ja tänavate sulgemise maks” ning maks laekub tee või tänavate sulgejalt omavalitsusüksuse eelarvesse. Teede ja tänavate sulgemise maksu makstakse ürituste korraldamise, ehitus- või remonttööde puhul, kui sellega kaasneb üldkasutatava tee, tänavate, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine. Teede ja tänavate sulgemise maksu kogutakse ainult Põltsamaa linna territooriumil. 2025. aastaks teede ja tänavate sulgemise maksutulu ei kavandata, sest selle laekumine on ka 2024. aastal olnud marginaalne.

1.1.2. Kaupade ja teenuste müük

Kaupade ja teenuste müügi grupis esitatakse tulud laekuvatest riigilõivudest ja valla asutuste majandustegevusest ning üüri ja renditulud, tabel 5. Majandustegevuse tulu jaotatakse valdkondade lõikes – haridusalane tegevus, kultuuri- ja kunstialane tegevus, spordi- ja puhkealane tegevus, sotsiaalialane tegevus, elamu- ja kommunaaltegevus, transpordi- ja sidealane tegevus, üldvalitsemine, muud majandusalad. Võrreldes 2024. aasta eelarvega planeeritakse tulude suurenemist kaupade ja teenuste müügist 5,5%.

Tabel 5. Kaupade ja teenuste müük, EUR

Tulu nimetus	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
Kaupade ja teenuste müük kokku	1 284 990	1 217 764	1 253 093	5,5	67 226
320 Riigilõivud	10 000	12 000	13 638	-16,7	-2 000
3220 Tulud haridusalasest tegevusest (tabel 6)	715 830	714 700	683 130	0,2	1 130
3221 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	97 520	106 800	105 143	-8,7	-9 280
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	1 230	0,0	0
3224 Tulud sotsiaalialasest tegevusest (tabel 8)	248 740	197 464	203 646	26,0	51 276
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	124 400	102 000	117 967	22,0	22 400
3229 Tulud üldvalitsemisest	7 800	7 800	15 600	0,0	0
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	0	2 000	1 110	-100,0	-2 000
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	46 000	44 000	86 740	4,5	2 000
3233 Üür ja rent (tabel 9)	28 700	23 000	18 086	24,8	5 700
3237 Õiguste müük	6 000	8 000	5 661	-25,0	-2 000
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	0	1 141	-	0

Riigilõivusid on 2024. aastal laekunud 12 tuhat eurot. 2025. aastal nähakse ette vähemalt sama suurt tulu kui on eelarve tegelik täitmine 2024. aastal, seega kavandatakse eelarvesse riigilõivutulud 10 tuhat eurot. Riigilõivuseaduse kohaselt laekuvad valla eelarvesse riigilõivud ehitusseadustiku ja ühistranspordiseaduse alusel tehtavatest toimingutest. Ehitusseadustiku alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu projekterimistingimuste väljastamise ning ehitus- ja kasutusloa taotluste läbivaatamise eest. Ühistranspordiseaduse alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu taksoveo korraldamisega seotud toimingute korraldamise eest.

Tulud haridusalasest tegevusest kavandatakse 0,7% rohkem võrreldes 2024. aasta eelarvega. Antud tulude koosseisus kajastatakse valla haridusasutuste omatulud ja teistelt omavalitsustelt laekuv tulu, kui nende omavalitsuste rahvastikuregistrijärgse elukohaga lapsed käivad Põltsamaa Vallavalitsuse hallatavates haridusasutustes, tabel 6.

Tabel 6. Tulud haridusalasest tegevusest, EUR

Asutus		2025 eelarve tulud, EUR	Laste arv 2024/2025	2024 eelarve tulud, EUR	Laste arv 2023/2024
Põltsamaa Valla Lasteaed	lasteaia kohatasud	270 000	434	264 500	437
Põltsamaa Ühisgümnaasium	üritused, projektid, teklid, päevikud, õppevahendid	0	963	6 456	869
	õpilaskodu majutus	0		500	
Puurmani Mõisakool (lasteaed)	lasteaia kohatasud	32 340	99 koolis / 48 lasteaia	35 640	96 koolis / 54 lasteaia
Põltsamaa Muusikakool	Õppetasud (tabel 7)	65 000	158	69 004	138
Põltsamaa Vallavalitsus	teistelt omavalitsustelt laekuvad kohatasud lasteaedades, koolides ja huvikoolides käivate laste eest	268 000	128	250 000	121
Põltsamaa Haldus	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi koolitoit	72 990		83 000	
Põltsamaa Haldus	Puurmani Mõisakooli koolitoit	7 500		5 600	
Omatulud kokku		715 830		714 700	

Põltsamaa vallas tegutseb üks gümnaasium – Põltsamaa Ühisgümnaasium, mille koosseisu kuuluvad neli õppekohta Põltsamaal, Adaveres, Lustiveres ja Vägaris ning üks põhikool – Puurmani Mõisakool. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 kehtestab Vabariigi Valitsus igaks eelarveaastaks kohalike omavalitsuste vahelise arvlemise õppekoha tegevuskulu piirmäära ühe kuu kohta. Ühe kuu õppekoha tegevuskulu piirmäära kehtestamisel lähtutakse üle-eelmise eelarveaasta munitsipaalkoolide tegevuskulude mahust ja õpilaste arvust sellele eelarveaastale eelneva aasta 10. novembri seisuga. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 15.12.2023 määrusele nr 117 on 2024. aastal ühe õppekoha tegevuskulu piirmäär 102 eurot kuus.

Valla koolides käib 96 teistest omavalitsustest pärit last.

Põltsamaa vallas on üks lasteaed (Põltsamaa Valla Lasteaed) kuue õppekohaga ja kolm lasteaiarühma Puurmani Mõisakooli koosseisus. Koolieelse lasteasutuse kohatasu on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõikega 3. Lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmine toimub vallaelarve vahenditest. Kuni 31.12.2024 on lapsevanema poolt kaetavaks osaks kinnitatud 55 eurot kuus. Alates 2025. aastast on lapsevanema poolt kaetava osa suuruseks 60 eurot kuus. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu, see kaetakse valla eelarvest ja lapsevanem lapse toidu eest tasuma ei pea.

Laekumine teistelt kohalikelt omavalitsustelt lasteaia teenuse eest on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduses (KELS §27 lõige 6). Vallavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta (KELS § 27 lõige 7).

Valla lasteaedades käib 22 teistest omavalitsustest pärit last.

Õpilaste õppetasu huvikoolides on reguleeritud huvikooli seaduse ning vallavolikogu määrusega. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 19.01.2023 määrusele nr 2 on Põltsamaa Muusikakooli õppetasu 2025. aastal õpilase kohta vahemikus 10-75 eurot kuus. Sealhulgas on põhiõppe õppetasu õpilase kohta 50 eurot ja üldõppe õppetasu 45 eurot kuus (tabel 7). Õppetasu arvestatakse 9 kuu eest kalendriaastas, st perioodil juuni – august õppetasu ei võeta. Võttes arvesse ka õpilaste võimalikku loobumist õppetööst õppeaasta jooksul, on 2025. aasta eelarves kavandatud õppetasu kokku 65 tuhat eurot. Kuna lisapilli õppijate arv on viimase kahe aasta jooksul muusikakoolis oluliselt kasvanud, ei kata eelarve täiendavaid kulusid enam ära. Valla võimalused muusikakooli eelarve kasvatamiseks on aga piiratud ja seetõttu tuleb üle vaadata õppetasude suurused muusikakoolis juba käesoleva õppeaasta II poolest. Eelarve korrigeeritakse muudatusettepanekute etapis pärast seda, kui uued õppetasud on kehtestatud.

Tabel 7. Õppetasud Põltsamaa Muusikakoolis

Õppe liik	Õpilase õppetasu kuus, EUR	Õpilaste arv	Kuus õppetasu, EUR	Õppetasud kokku 2024. aastal, EUR
Põhiõpe	50	71	4500	40500
Üldõpe	45	10	450	4050
Üldõpe + lisapill	50	2	100	900
Põhiõpe + lisapill	55	15	825	7425
Vabaõpe	50	20	1000	9000
Vabaõpe + lisapill	60	1	60	540
Eelkool rühm 30 min	10	21	210	1890
Eelkool rühm 45 min	15	9	135	1215
Eelkool 0,5 eriapill	18	9	162	1458
Eelkool 1,0 eriapill	36	5	180	1620
9 kuud kokku				68 598
Eelarvesse kavandatud				66 500

Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest sisaldavad 91 tuhat eurot Põltsamaa Kultuurikeskuse tasuliste teenuste ja sündmuste korraldamise tasusid ning 6 tuhat eurot Põltsamaa Raamatukogu tegevustulusid.

Kultuurikeskuse suuremad tuluallikad 2025. aastal on kavandatud piletite müügitulu 50 tuhat eurot, ringide tasu 12 tuhat eurot, ruumide renditulu 19 tuhat eurot ning muude tasuliste teenuste müüki 10 tuhat eurot.

Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest puuduvad, sest sporditaristute haldamisega tegelevad valla asutatud SA Põltsamaa Sport ja 100% valla omandis olev Põltsamaa Vallavara OÜ, mille eelarvetes vastavad tulud on kajastatud.

Tulud sotsiaalalialasest tegevusest, tabel 8, laekuvad Põltsamaa Valla Päevakeskuse tasulistelt teenustelt. Põltsamaa Valla Päevakeskusel on tegevuskohad Põltsamaa linnas ja Adavere alevikus. Eelarves on sotsiaalalialased tegevused 26% suuremas summas kui 2024. aastal. Päevakeskus tegeleb järjepidevalt oma võimaluste piires teenuste mahu ja kvaliteedi tõstmise ning kliendibaasi laiendamisega.

Tabel 8. Tulud sotsiaalalialasest tegevusest, EUR

Sisu	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	Muutus, %
Tulud sotsiaalalialasest tegevusest kokku	248 740	197 464	26,0
<i>Muu eakate sotsiaalne kaitse (Põltsamaa Valla Päevakeskus):</i>			

Koduteenuse tulud	13 464	13 464	0,0
Pansioniteenus	69 904	48 000	45,6
Pesu pesemise teenus	26 004	26 000	0,0
Ruumide üür, majutus	11 400	11 000	3,6
Saunateenus	5 000	4 800	4,2
Transporditeenus	17 314	13 200	31,2
Muud toitlustamise tulud	8 254	6 000	37,6
Muud tulud sotsiaalalialasest tegevusest	97 400	75 000	29,9

Elamu- ja kommunaaltegevuse tuludeks on Põltsamaa Halduse poolt munitsipaalkorterite üürimine, kommunaal- ja haldamisteenuse osutamine Põltsamaal, Pisisaares, Adaveres, Vägaris, Umbusis, Puurmanis, Võisikul ja Lustiveres ning teise äripindadega seotud elamu- ja kommunaalteenuste osutamine.

Tuludeks üldvalitsemisest on raamatupidamisteenuse osutamine Põltsamaa Sport SA-le. Tulu on jäänud 2024. aasta tasemele.

Tuludeks transpordi- ja sidealastest tegevustest on vallale kuuluvate bussidega transporditeenuste osutamine, mida 2025. aastaks ei ole eelarvestatud.

Tuludeks muudelt majandusaladelt on Põltsamaa Halduse erinevate varade renditulu ja müügitulu (hakkepuut jms).

Üüri- ja rendituludeks (tabel 9) on Põltsamaa vallale kuuluvate kinnistute ja erinevate ruumide renditulu. Üüri- ja renditulud on kavandatud eelarvesse 25% rohkem kui 2024. aastal.

Tabel 9. Üürid ja rendid, EUR

Sisu	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine
Üürid ja rendid kokku	28 700	23 000	18 086
Puurmani teenuskeskuse ruumid		6 000	502
Põltsamaa Haldus- PÜG öömaja rent	15 000		
Puurmani Mõisakool - üürikorterid, mõisahooned, töökoda	3 700	5 000	7 995
Põltsamaa hariduslinnakus - Lille 2/3 sauna rent, koolimaja ruumide rent		2 000	
Põltsamaa Valla Lasteaed - ruumide rent		2 000	
Põltsamaa Haldus- koolimajade ruumide rent	10 000	8 000	9 500

Õiguste müügi tuludeks on hoonestusõiguse aastatasud (sh Viljandi mnt 3 kinnistu ja Kannikese tänava elamukrundid).

1.1.3. Saadavad toetused

Valla tulu tegevuskuludeks saadavatelt toetustelt on esitatud tabelis 10. Põhitegevuse tulude koosseisu kuuluvad toetused jagunevad tegevuskulude sihtfinantseerimiseks ja tegevustoetusteks. Toetusi saadakse üldjuhul riigieelarvest kas kohaliku omavalitsuse tasandusfondist või toetusfondist, samuti ka tegevustoetusena kindlate tegevuste toetamiseks.

2025. aastat iseloomustab toetuste vähenemine. Mitmed projektid on lõppenud ja eelarve koostamise hetkeks ei ole teada uute projektide rahastamine. Sellised sihtotstarbelised toetused nagu pikaajalise hoolduse korraldamise toetus, asendus- ja järelhooldusteenuse korraldamise toetus ning matusetootus ei ole alates 2024. aastast toetusfondi koosseisus, vaid need kulud tuleb katta tulumaksu laekumise ja tasandusfondi suurenemise arvelt. Toetusfondi koosseisu on lisandunud võrreldes alates 2025. aastast aga vaimse tervise toetus.

Tabel 10. Saadavad toetused, EUR

Tulu nimetus	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
Saadavad toetused kokku	6 829 702	7 228 755	7 201 017	-5,5	-399 053
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	10 000	281 338	378 699	-96,4	-271 338
3520 Kohaliku omavalitsuse tasandus- ja toetusfond	6 660 402	6 671 051	6 663 011	-0,2	-10 649
<i>sh:</i>					
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus (tabel 11)	3 973 390	3 959 608	3 688 335	0,3	13 782
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	137 283	137 283	131 541	0	0
Huvihariduse ja -tegevuse toetus	102 545	118 849	110 401	-13,7	-16 304
Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus	17 635	17 635	19 474	0	0
Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis	101 632	85 528	121 133	18,8	16 104
Matusetoetus	0	0	33 996	0	0
Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	0	0	340 254	0	0
Pikaajalise hoolduse korralduse toetus	0	0	362 863	0	0
Rahvastikutoimingute kulude hüvitis	0	521	393	-521	-100,0
Kohalike teede toetus	263 207	263 207	266 399	0	0
Kõrgenenud energiakulud	0	0	102 184	0	0
Vaimse tervise toetus	15 313	0	0	0	15 313
3521 Saadavad tegevustoetused	159 300	276 366	159 307	-42,4	-117 066
3529 Saadavad annetused	0	0	940	0	0

Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine sisaldab erinevatele projektidele eraldatavaid toetusi ning muid kindlal eesmärgil saadavaid toetusi, mis lisatakse eelarvesse olemasolevate rahastamisotsuste alusel. Eelarve koostamise perioodil ei ole enamusi sihtfinantseerimise summasid veel teada, vaid need selguvad eelarveperioodi jooksul, näiteks mitmesuguste projektide rahastused ja muud tegevustoetused.

Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada väiksema tulukusega kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks. Tasandusfondi eraldise määramisel arvestatakse kohaliku omavalitsuse parameetreid (elanike demograafiline koosseis, tulumaksu ja maamaksu laekumine, hooldatavate arv jms) 01.01.2025 seisuga. Vastavalt riigi poolt esitatud andmetele, on tasandusfondi esialgne prognoositav laekumine 2025. aastal 2,2% väiksem kui 2024. aastal.

Toetusfond on kindlate tingimuste alusel riiklikult jaotatav toetus. Toetusfondi suurus ja toetuste liigid määratakse riigieelarvega. 2025. aasta eelarves on planeeritud toetusfondi suurenemine 0,02%. 2024. aastast ei kuulu toetusfondi koosseisu matusetoetus, asendus- ja järelhooldusteenuse toetus ning pikaajalise hoolduse korralduse toetus. Alates 2025. aastast on lisatud vaimse tervise toetus.

Kui selgub tasandusfondi ja toetusfondi lõplik jaotus (Vabariigi Valitsuse määruse alusel peale riigieelarve kinnitamist), siis viiakse see eelarveaasta jooksul vastavusse ka valla eelarvega (läbi lisaelarvete). Toetusfondist moodustab suurima osa üldhariduskoolide pidamiseks antav riigipoolne toetus, vt tabel 11. Antud tabelis on esitatud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt esitatud toetus, mida vald kasutab üldhariduskoolide pidamiseks.

Tabel 11. Üldhariduskoolide pidamiseks antava toetuse koosseis, EUR

Sisu	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus kokku	3 973 390	3 959 608	3 688 335	0,3	13 782
<i>põhikooli õpetajate tööjõukulud</i>	2 953 177	2 976 368	2 781 558	-0,8	-23 191
<i>gümnaasiumi õpetajate tööjõukulud</i>	398 337	380 074	334 514	4,8	18 263
<i>direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulud</i>	132 555	132 555	132 555	0,0	0
<i>õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate täienduskoolitus</i>	17 988	17 988	17 988	0,0	0
<i>õppekirjandus</i>	54 891	54 948	54 777	-0,1	-57
<i>koolitoit</i>	168 525	168 525	168 000	0,0	0
<i>tõhustatud ja eritoe tegevuskulud</i>	236 748	217 872	187 704	8,7	18 876
<i>kultuurirahitis</i>	11 169	11 278	11 239	-1,0	-109
Üldhariduskoolide toetuse osakaal tasandus- ja toetusfondis, %	59,7	59,4	55,4	*	*

Saadavad muud tegevustoetused on Kultuuriministeeriumi poolt eraldatavad summad keskraamatukogu kulude katteks, so Põltsamaa Raamatukogu tööjõukulude toetus summas 103 tuhat eurot ning toetus raamatute ja tarvikute soetamiseks summas 56 tuhat eurot. 2025. aasta eelarves ei ole planeeritud täiendavaid tegevustoetusi, mis 2024. aasta eelarves 15.11.2024 seisuga kajastuvad. 2025. aasta eelarves täpsustuvad need aasta jooksul lisaeelarvetega.

1.1.4. Muud tulud

Muude tulude koosseisus esitatakse kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu, tasu vee erikasutusest ja eespool nimetatud muud tulud, vt tabel 12.

Tabel 12. Muud tulud, EUR

Tulu nimetus	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
Muud tulud kokku	265 000	265 000	281 502	0	0
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	227 630	228 000	244 279	-0,2	-370
38254 Tasu vee erikasutusest	37 370	37 000	35 932	1,0	370
3888 Eespool nimetatud muud tulud	0	0	1 290	0	0

Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu laekub eelarvesse liiva, kruusa, dolokivi, lubjakivi ja turba kaevandamiseks väljastatud lubade alusel teostatud materjalide kaevandamise eest. Kaevandamisõiguse tasud on alates 2023. aastast oluliselt vähenenud, sest hoonete ja taristuehituse mahud on vähenenud. 2025. aastaks on kaevandamisõiguse tasud kavandatud käesoleva aasta tasemel.

Vee erikasutustasud maksavad vee kasutajad õiguse eest võtta vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras. Eelarvesse planeeritav tasu stabiilselt suurusjärgus 35 – 38 tuhat eurot.

1.2. PÕHITEGEVUSE KULUD

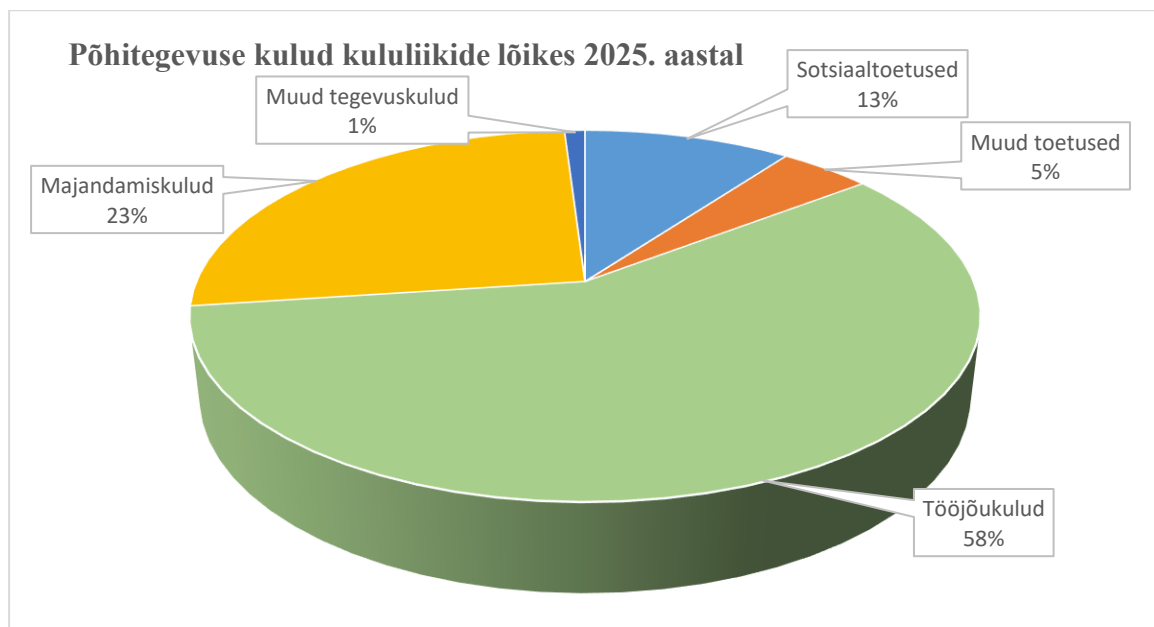
Põhitegevuse kululiigid – töjõukulud, majandamiskulud, toetused (va toetused põhivara soetuseks) ja muud tegevuskulud jagatakse valdkondade lõikes, vt tabel 13. Valla põhitegevuse kulude kogumaht on 19 miljonit eurot ning võrreldes 2024. aasta eelarvega on kasv 1,1%. Põhitegevuse kulud jagunevad seitsme tegevusvaldkonna vahel, mille detailsem ülevaade esitatakse punktis 1.2.2.

Tabel 13. Põhitegevuse kulud ja põhitegevuse tulem, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	19 058 078	18 851 575	17 506 526	1,1	206 503
Põhitegevuse kulud valdkondade lõikes					
01 Üldised valitsussektori teenused	1 766 234	1 618 224	1 333 314	9,1	148 010
04 Majandus	1 011 268	956 760	955 518	5,7	54 508
05 Keskkonnakaitse	115 900	138 143	113 034	-16,1	-22 243
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 662 243	1 619 868	1 565 788	2,6	42 375
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	1 697 555	1 717 268	1 697 222	-1,1	-19 713
09 Haridus	9 589 933	9 730 474	9 357 428	-1,4	-140 541
10 Sotsiaalne kaitse	3 214 945	3 070 838	2 484 222	4,7	144 107
Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes					
41 Sotsiaaltoetused	2 409 892	1 969 261	1 361 420	22,4	440 631
45 Muud toetused	961 700	918 203	990 214	4,7	43 497
50 Tõjõukulud	11 059 387	11 049 865	10 091 993	0,1	9 522
55 Majandamiskulud	4 446 599	4 899 883	5 047 598	-9,3	-453 284
60 Muud tegevuskulud	180 500	14 363	15 300	1156,7	166 137
PÕHITEGEVUSE TULEM	248 726	192 295	1 058 049	29,3	56 431

1.2.1. Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes

Kululiikidega näidatakse ära kulu majanduslik sisu. Kululiikide põhiselt on suurima osakaaluga töjõukulud – 58% põhitegevuse kuludest, joonis 3.

Joonis 3. Põhitegevuse kulude jaotus kululiikide lõikes 2025. aastal

- **Tööjõukulud**

Põltsamaa Vallavolikogu liikmetele makstavaid tasusid reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 23 „Vallavolikogu tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“:

- ✓ volikogu esimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu esimehe ülesannete täitmise eest tasu 900 eurot kalendrikuus;
- ✓ volikogu liikmele makstakse volikogu istungi tööst osavõtu eest tasu 50 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ volikogu aseesimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu aseesimehe ülesannete täitmise eest 100 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ alatise komisjoni esimehele makstakse komisjoni töö korraldamise ja juhtimise eest tasu 200 eurot kalendrikuus, esimehe ülesandeid täitvale komisjoni liikmele makstakse tasu 50% komisjoni esimehe tasust kalendrikuus;
- ✓ alatiste komisjonide liikmele ja komisjoni mittekuuluvale volikogu liikmele või vallavalitsuse liikmele makstakse komisjoni koosolekust osavõtu 30 eurot.

Põltsamaa Vallavalitsuse liikmetele hüvitise maksmist reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 22 „Vallavalitsuse tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“, mille kohaselt vallavalitsuse liikmele v.a vallavanem ja palgaline abivallavanem, makstakse vallavalitsuse tööst osavõtu ja istungil osalemise eest tasu 50 eurot ühe istungi kohta.

Põltsamaa Vallavolikogu 16.06.2022 määrus nr 12 „Põltsamaa valla ametiasutuse palgajuhend“ reguleerib Põltsamaa Vallavalitsuse ametiasutuse ametnike palga ja töötajate töötasu määramise ja maksmise korra. Ametiasutuse palgajuhendi § 5 lõikes 3 on kinnitatud põhipalga vahemikud teenistujate palgagruppidele, mille alusel ametiasutuse juht määrab individuaalsed töötasud.

Ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamist reguleerib töölepingu seadus.

2025. aasta eelarves on kulude planeerimisel arvestatud alates 01.01.2025 kehtiva miinimumpalgaga 886 eurot, mis kasvas võrreldes eelmise aastaga 8%. Töötasufondide kasvu ametiasutuses ega hallatavates asutustes 2025. aastaks ette nähtud ei ole ja palgatõusu võimalusi hinnatakse eelarve muudatusettepanekute etapis pärast 2024. majandusaasta lõppu.

Munitsipaalüldhariduskoolide õpetajate töötasu määramisel lähtuvad koolide direktorid Vabariigi Valitsuse poolt põhikooli ja gümnaasiumi õpetajatele kehtestatud töötasu alammäärast, mis 2024. aastast on 1820 eurot kuus. Tugispetsialistide (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) töötasu on vähemalt 1820 eurot kuus. Valla eelarveosast kaetav üldhariduskoolide abiõpetajate töötasu on 1353 eurot kuus. Kui Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatakse uued töötasude alammäärad, viiakse ka valla õpetajate töötasud vastavaks.

Valla munitsipaallasteaedades on magistrikraadiga õpetajate töötasu 1820 eurot (100% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) ning bakalaureusekraadiga õpetajate töötasu 1638 eurot (90% üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast) kuus. Tugispetsialistide (logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog) töötasu on vastavalt haridustasemele 1820 või 1638 eurot kuus, abiõpetajate töötasu 1478 või 1353 eurot ning õpetaja abide töötasu 1082 eurot kuus. Kui Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatakse uued töötasude alammäärad, vaadatakse üle ka õpetajate töötasude tõstmise võimalused.

- **Majandamiskulud**

Majandamiskulud (4,5 miljonit eurot) moodustavad järgmise suurema osa valla eelarvest. Nende eelarvestamisel arvestatakse valdkondade toimimiseks vajalikke tegevusi, samuti on järgitud kehtivaid lepinguid ja erinevaid õigusakte. Majandamiskulud vähenevad 9,3% võrreldes 2024. aastaga. Majandamiskulude lõplik suurus sõltub tegevuskulude sihtfinantseerimise mahust ja see selgub eelarveaasta jooksul, vt punkt 1.1.3. „Saadavad toetused“.

- **Sotsiaaltoetused**

Sotsiaaltoetused kuuluvad sotsiaalse kaitse valdkonda (va toetus valla aukodanikele ja teenetemärkise omanikele), detailsem jaotus on toodud tabelis 14. Sotsiaaltoetuste maksmise kaudu kaetakse näiteks puudega ja suurenenud abivajadusega inimestele osutatavad sotsiaalteenused (sh hooldekodude kohamaksu toetused inimestele) ja sotsiaaltoetused, hooldajatoetused, puuetega inimeste organisatsioonide toetused. Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse hõlmab sotsiaalse kaitse pakkumist rahaliste ja mitterahaliste toetustena ja teenustena (turvakoduteenus lastele ja lastega peredele, tugiisikuteenus lapsele ja last kasvatavale isikule, laste ja lastega perede nõustamisteenused, jne). Samuti kaetakse sotsiaalsete riskirühmade kulud, nagu erinevate hooldusasutuste teenuste kasutamise lepingulised kulud, ka erinevate sotsiaalsete riskirühmade toetused (ravikindlustusega hõlmamata isikute ravikulud, riide- ja toiduabi, ohvriabi jms). Sotsiaaltoetuste kasv on 2025. aastal planeeritud 12,6% võrreldes 2024. aasta eelarvega. Sünnitoetus kasvab 900 eurolt 1000 euroni, samuti koolitoetus 150 eurolt 200 euroni. Lisaks on planeeritud kulude kasv puuetega inimeste sotsiaalse kaitse ja puudega täisealise isiku hoolduse valdkonnas.

Tabel 14. Sotsiaaltoetuste jagunemine 2025. aastal, EUR

41 Sotsiaaltoetused kokku	2025 eelarve
	2 409 892
Peretoetused	
Sünnitoetus; toetuse suurus on 1000 eurot, mida makstakse kahes osas	82 500
Kooli alustamise toetus 1. klassi minevale õpilastele; toetuse suurus on 200 eurot	21 000
Eestkostel või peredes hooldusel oleva lapse toetus. Asendushooldusel on 20 last, neist 2 hooldusperes, 11 perekodus ja 7 järelhooldusel	496 632
Elluastumistoetus; toetuse suurus on 600 eurot	2 400
Lapse prilliklaaside toetus, mida makstakse vajaduspõhiselt üks kord aastas	16 500
Täiendavad toetused tervisest mittetulenevate vajaduste toetamiseks (nt transporditoetus, inventari soetamise toetus jms)	2 500
Vältimatu sotsiaalabi toetus. Vajaduspõhiselt aidatakse ka valla territooriumil abi vajavat isikut (nt söök, ravimid, transport jms)	1 000
Toimetulekutoetus	81 568
Toimetulekuteenus	
Võlanõustamisteenus	14 000
Lapse tugiisikuteenus	14 500
Laste turvakoduteenus	8 000
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	
Lapsevanematele makstav hooldajatoetus	3 300
Puudega inimese hooldajatoetus, mida makstakse 160 inimese hooldajale	49 700
Tasuline erihooldusteenus puudega inimesele, sh statsionaarne õendusteenus raviteenusena (määratud toetusena)	44 400
Erijuhtudel sotsiaalmaksu kulu isikute eest, kes hooldavad puudega inimest ja kellele vallavalitsus maksab hooldajatoetust ning kes ei tööta ega saa riiklikku pensioni; sotsiaalmaksu tasutakse 23 isiku eest	81 494
Diabeedi ühingule makstav toetus	500
Õppetootused	
Koolitoetus - vajaduspõhine toetus peredele toetamiseks lapse hariduse omandamist (kooliga seotud tegevuste ja vahendite kulud)	3 000
Lasteaia kohatasu toetus vähekindlustatud peredele	16 500
Muud sotsiaalabitoetused	
Pikaajaline üldhooldusteenus - toetused eakatele sotsiaalhoolekandeesutustes	1 377 198
Tervisetoetused inimeste tervisest ja erivajadusest tulenevate kulude katteks	23 500
MTÜ Abikeskus kohatasude toetus (tugikoduteenusel on 5 inimest), pensioniteenuse toetamine ja muud sotsiaalabitoetused (ravikindlustamata isikutele, ohvriabi, riide- ja toiduabi, kriisiabi)	27 600
Matusetootused	38 500

Vallavalitsuse poolt maksatvad toetused (preemiad)	
Valla aukodanikele ja teenetemärkide omanikele	3 600

- **Muud toetused**

Muud toetused on valla poolt ette nähtud erinevate valdkondade, alaliitude, ühingute ja projektide elluviimiseks vajalike tegevuste toetamiseks (tabel 15). Võrreldes 2024. aastaga on muud toetused suurenenud 4,7%. Muudatused tulenevad erinevatest asjaoludest. Olulisel määral on tõusnud erinevate ühingute liikmemaksud (Jõgevamaa Koostöökoda, Jõgevamaa Ühistranspordikeskus jm). Lisaks on suurenenud toetused erinevatele mittetulundusühingutele (Põltsamaa Kunstiselts, Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis, kultuuri- ja spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks). Samuti on suurenenud toetus valla osalusega Põltsamaa Vallavara OÜ-le seoses projektijuhtimise tööde ümberkorraldamisega ametiasutuse poolt ning SA Põltsamaa Sport tegevustoetus. 2025.aastal on suurendatud ka kodud tuleohutuks toetusmeetme valla poolset osalust. Vähendatud on kaasava eelarve mahtu seoses valla elanike vähese huviga protsessis osalemise vastu.

Tabel 15. Muude toetuste jagunemine 2025. aastal, EUR

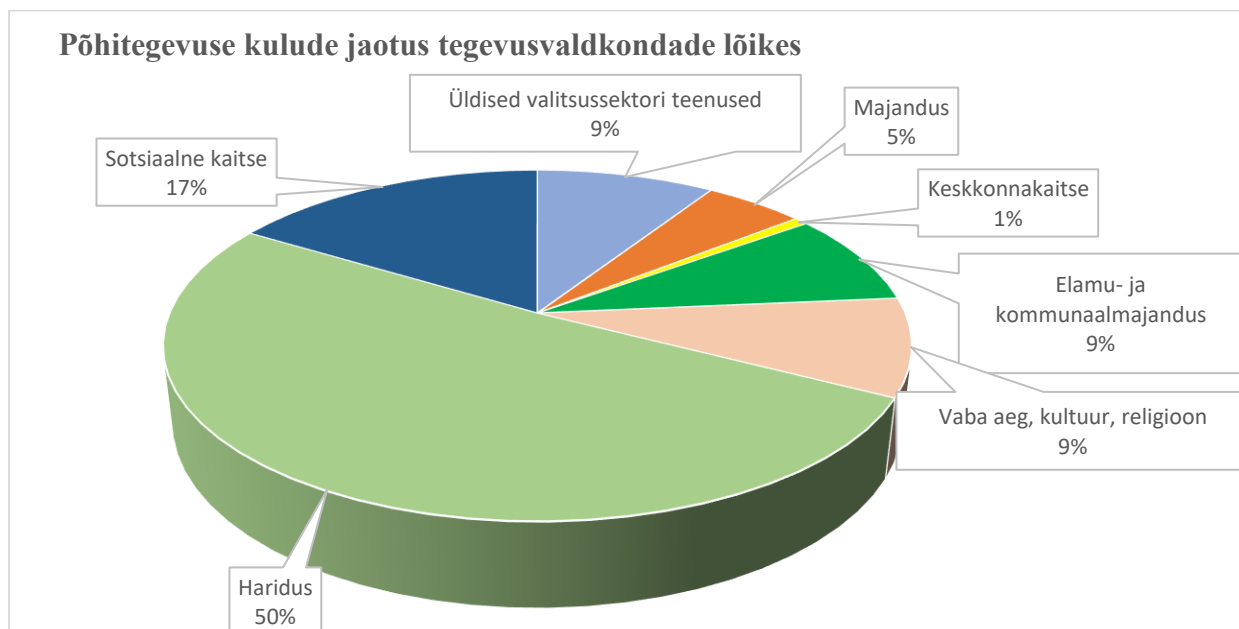
45 Muud toetused kokku	2025 eelarve
	961 700
Ühingute ja liitude liikmemaksud (Eesti Linnade ja Valdade Liit, Jõgevamaa Koostöökoda, Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, Jõgevamaa Ühistranspordikeskus, Eesti Jäätmehoolduskeskus, Jõgevamaa Spordiliit Kalju, Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Sümfoniaorkestrite Liit)	54 191
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks Põltsamaa Vallavara OÜ-le, sh toetus personalikulude katmiseks 202 000 eurot ja majandamiskulude katmiseks 35 000 eurot	237 000
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks Põltsamaa Vallavara OÜ-le Kuningamäe puhkeala arenduseks ja haldamiseks	38 759
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks SA-le Põltsamaa Sport	341 187
Antav teenuslepingujärgne toetus tegevuskuludeks MTÜ-le Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis	24 950
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks kultuuri (vaba aja sisustamise) ja spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks (va MTÜ Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis)	108 550
Antav lepingujärgne toetus tegevuskuludeks MTÜ Põltsamaa Kunstiseltsile	73 563
Antav sihtfinantseering tegevuskuludeks (MTÜ Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda, MTÜ Jõgevamaa Diabeetikute Selts, MTÜ Jõgevamaa Lasterikkad, MTÜ Vooremaa Tugi - Toidupank)	3 500
Antav sihtfinantseering kaasavale eelarvele	40 000
Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks - korteriühistute toetusmeede ja projekt "Kodud tuleohutuks"	40 000

- **Muud tegevuskulud**

Muud tegevuskulud sisaldavad kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi 180 tuhat eurot ning sotsiaalvaldkonna erinevaid riigilõivusid ja kohtukulusid 500 eurot.

1.2.2. Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa

Põhitegevuse valdkondadest suurima osa moodustavad haridusvaldkonna kulud – 50% (joonis 4). Võrreldes 2024. aastaga on jätkuvalt kasvanud sotsiaalvaldkonna kulud, moodustades 2025. aastal 16,9% põhitegevuse kuludest. 2024. aastal moodustasid sotsiaalvaldkonna kulud 16,3% põhitegevuse kuludest.

Joonis 4. Põhitegevuse kulude jaotus 2025.aastal

- **01 Üldised valitsussektori teenused**

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna all kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu, Põltsamaa Vallavalitsuse, muude üldiste valitsussektori teenuste kulud ja kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond, tabel 16.

Tabel 16. Üldiste valitsussektori teenuste kulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
01 Üldised valitsussektori teenused kokku	1 766 234	1 618 224	1 333 314	9,1	148 010
01111 Vallavolikogu	73 555	80 368	69 695	-8,5	-6 813
41 Sotsiaaltoetused	3 600	6 560	3 625	-45,1	-2 930
50 Tööjõukulud	65 655	65 008	58 493	1,0	647
55 Majandamiskulud	4 300	8 800	7 577	-51,1	-4 500
01112 Vallavalitsus	1 450 429	1 457 400	1 219 640	-0,5	-6 971
50 Tööjõukulud	1 260 139	1 252 997	993 436	0,6	7 142
55 Majandamiskulud	190 290	204 103	221 898	-6,8	-13 813
60 Muud tegevuskulud	0	300	4 306	-100,0	-300
01114 Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond	180 000	13 363	0	1247,0	166 637
60 Muud tegevuskulud	180 000	13 363	0	1247,0	166 637
01600 Muud üldised valitsussektori teenused	62 250	67 093	43 979	-7,2	-4 843
45 Muud toetused	42 250	41 493	24 999	1,8	757
50 Tööjõukulud	19 200	23 460	18 459	-18,2	-4 260
55 Majandamiskulud	800	2 140	521	-62,6	-1 340

sh

41 Sotsiaaltoetused	3 600	6 560	3 625	-45,1	-2 960
45 Muud toetused	42 250	41 493	24 999	1,8	757
50 Tööjõukulud	1 344 994	1 341 465	1 070 388	0,3	3 529
55 Majandamiskulud	195 390	215 043	229 996	-9,1	-19 653
60 Muud tegevuskulud	180 300	13 663	4 306	1217,4	166 337

Vallavolikogu tegevusalal kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu 21 liikme ja komisjonide liikmete tegevuskulud. Reeglina toimuvad volikogu istungid üks kord kuus. Toetuste all kajastatakse vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 15.11.2018 määrusele nr 63 „Põltsamaa valla tunnustamise kord“ alusel makstavaid toetusi. Selle kohaselt on 2025. a kulud planeeritud vastavalt käesoleval aastal teadaolevale vajadusele ja 2025. a miinimumpalga kasvule. Majandamiskulude alla on kavandatud administreerimis-, koolituste, sõidukite ülalpidamise ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud. Kulud on vähenenud 51,1%, sest lõpetatud on VOLISE püsileping ja istungite ülekanded on juba alates 2024. a teisest poolest korraldatud varasema teenuslepingu asemel valla IT-töötajate poolt.

Vallavalitsuse eelarves kajastatakse vallavalitsuse kui täitevorgani (lisaks vallavanemale ja abivallavanemale viis vallavalitsuse liiget) ja vallavalitsuse kui ametiasutuse toimimiseks vajalikud kulud. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 19.10.2023 otsusele nr 66 on alates 01.12.2024 Põltsamaa valla ametiasutuse koosseisus ette nähtud 37 ameti- ja töökohta.

Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi on planeeritud 180 tuhat eurot ettenägematute ja edasilükkamatute kulude katteks. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 22.03.2018 määrusele nr 10 „Reservfondi kasutamise kord“ on reservfondi suurus üldjuhul vähemalt 1% eelarveaastaks planeeritavatest põhitegevuse tuludest. 2024. aasta reservfondi jääk seisuga 15.11.2024 on 13 tuhat eurot. Igas kvartalis avaldatakse Põltsamaa valla kodulehel jooksva aasta reservfondi kasutamise aruanne, milles on näha perioodil reservfondi arvelt tehtud kulutused.

Muude üldiste valitsussektori teenuste kuludes on kavandatud tasutavad liikmemaksud ühingutele:

- ✓ Eesti Linnade ja Valdade Liit 9487 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus 5000 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Koostöökoda 6700 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Ühistranspordikeskus 7850 eurot,
- ✓ Jõgevamaa Spordiliit Kalju 13 120 eurot.

Liikmemaksude tasumine vallavalitsuse poolt ja osalemine näidatud ühingute tegevuses on olnud püsiv.

• 04 Majandus

Majandusvaldkonna all kajastatakse põllumajanduse, maanteetranspordi, ühistranspordi korralduse, turismi ja üldmajanduslike arendusprojektide kulud ning muud majandamiskulud, tabel 17.

Tabel 17. Majandusvaldkonna kulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
04 Majandus kokku	1 011 268	956 760	955 518	5,7	54 508
04210 Põllumajandus	5 000	5 000	4 650	0,0	0
55 Majandamiskulud	5 000	5 000	4 650	0,0	0
04510 Maanteetransport	442 580	414 564	345 848	6,8	28 016
55 Majandamiskulud	442 580	414 564	345 666	6,8	28 016
60 Muud tegevuskulud	0	0	182	-	0
04512 Ühistranspordi korraldus	18 288	28 952	59 980	-36,8	-10 664
50 Tööjõukulud	0	0	35 927	0,0	0
55 Majandamiskulud	18 288	28 952	24 053	-36,8	-10 664
04730 Turism	237 000	222 877	227 430	6,3	14 123
45 Muud toetused	237 000	222 877	227 430	6,3	14 123
04740 Üldmajanduslike arendusprojektid	308 400	285 367	317 609	8,1	23 033
45 Muud toetused	40 000	32 000	15 179	25,0	10 000
50 Tööjõukulud	0	0	1 305	-	0

55 Majandamiskulud	268 400	253 367	301 125	5,9	15 033
60 Muud tegevuskulud	0	0	0	0,0	0

sh

45 Muud toetused	277 000	254 877	242 609	8,7	22 123
50 Tööjõukulud	0	0	37 232	0,0	0
55 Majandamiskulud	734 268	701 883	675 495	4,6	32 385
60 Muud tegevuskulud	0	0	182	-	0

Põllumajanduse kulud sisaldavad maade munitsipaliseerimisega seotud katastriüksuste toimikute ettevalmistamisega seotud kulusid ning toimingutega puudutatud kinnistuomanike nõuetekohaseid teavitamis- ja avalikustamiskulusid.

Maanteetranspordi kulud on ette nähtud teede ja tänavate suviseks ning talviseks hoolduseks ning kulud jagunevad Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna ja Põltsamaa Halduse eelarvete vahel järgmiselt:

Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna eelarves

- ✓ Põltsamaa valla kaheksa piirkonna talihooldus 220 000 eurot;
- ✓ kruusateede hooldus 82 000 eurot;
- ✓ tolmutõrje 15 000 eurot;
- ✓ liikluskorraldusvahendite soetamine ja markeerimistööd 8000 eurot;
- ✓ avariitööd 5000 eurot.

Põltsamaa Halduse eelarves

- ✓ Põltsamaa Halduse hoone rendimakse koos kommunaalidega 43 680 eurot;
- ✓ Põltsamaa linna ja Puurmani aleviku teede hooldus, sh traktorite kütus ja libedusetõrje 36 690 eurot;
- ✓ tööde teostamiseks vajaliku tehnika liisingmaksed.

Maanteetranspordi kulutuste maht on kasvanud 6,8% võrreldes 2024. aastaga.

Ühistranspordi korralduse tegevusala kuludes on valla kahe bussi kütus, remondid ja kindlustused. Antud kulud on vähenenud võrreldes 2024. aastaga 36,8% seoses eelarve tegeliku täitmisega.

Turismi tegevusala kuludes on toetused Põltsamaa Vallavara OÜ-le vastavalt taotlusele tegevuskulude katteks, millest tööjõukulud on 202 tuhat eurot ja majanduskulud 35 tuhat eurot. Toetus on vajalik Põltsamaa lossikompleksi ülalpidamiseks, seal tegutseva külastuskeskuse ja muuseumi majandus- ja tööjõukulude osaliseks katteks. Põltsamaa Vallavara OÜ 2024. aasta kogu eelarve ilma investeeringuteta on 830 tuh eurot, millest omatulud on 500 tuhat eurot. Valla poolt toetatavad tegevuskulud on 2025. aastal võrreldes 2024. aastaga mõnevõrra suurenenud, sest Põltsamaa Vallavalitsus on suunanud käimasolevate suuremate projektide juhtimise kohustuse koos täiendavate vahenditega Põltsamaa Vallavara OÜ-le. Omatulude arvelt katab Põltsamaa Vallavara OÜ ka erinevaid koostööprojektide omaosalusi (nt Kesk-Eesti DMO jms) ning remondikuluseid.

Üldmajanduslikud arendusprojektid on alljärgnevad:

- ✓ „Kodud tuleohutuks“ programm 20 000 eurot;
- ✓ korteriühistute toetus 20 000 eurot;
- ✓ Roosisaare rendikulud 8800 eurot;
- ✓ valla lehe väljaandmisega seotud kulud 20 000 eurot;
- ✓ infotehnoloogia kulud 150 000 eurot, sh valla asutuste riistvara uuendamine, rendilepingud;
- ✓ detailplaneeringute kulud ning muud ettevalmistustööd 16 600 eurot;
- ✓ Põltsamaa, Puurmani ja Kamari paisu varjade monitooring ning hooldus 35 000 eurot;
- ✓ parkide uuendamise kava koostamine 10 000 eurot;
- ✓ valla hoonete kindlustused 15 000 eurot;
- ✓ kinnisvara hindamine ja mõõdistused 10 000 eurot;
- ✓ kriisivaldkonna tegevused 3000 eurot.

- **05 Keskkonnakaitse**

Keskkonnakaitse valdkonna all kajastatakse jäätmekäitluse ning bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse tegevusalade kulud, tabel 18.

Tabel 18. Keskkonnakaitsekulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
05 Keskkonnakaitse kokku	115 900	138 143	113 034	-16,1	-22 243
05100 Jäätmekäitus	41 500	49 500	40 418	-16,2	-8 000
45 Muud toetused	11 500	11 500	11 256	0,0	0
55 Majandamiskulud	30 000	38 000	29 162	-21,1	-8 000
05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	74 400	88 643	72 615	-16,1	-14 243
55 Majandamiskulud	74 400	88 643	72 615	-16,1	-14 243
60 Muud tegevuskulud	0	0	0	-	0

sh

45 Muud toetused	11 500	11 500	11 256	0,0	0
55 Majandamiskulud	104 400	126 643	101 778	-17,6	-22 243
60 Muud tegevuskulud	0	0	0	-	0

Jäätmekäitluse eelarve kuludest kaetakse MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus liikmemaks 11,5 tuhat eurot ning jäätmete ja paberkonteinerite käitluskulud, heakorraliku lehtede vedu, prügiveokulud, jäätmeladestuskoha rekultiveerimine jms kulud.

Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse valdkonnas on Põltsamaa Halduse kulud valla territooriumil olevate haljasalade ja parkide niitmiseks, kuivanud puude eemaldamiseks, arboristi teenuseks ja veekogude niitmiseks. 2025. aasta eelarve on vähenenud vastavalt 2024. aasta tegelikule täitmisele.

- **06 Elamu- ja kommunaalmajandus**

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna all kajastatakse tänavavalgustuse ning muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuste kulud, tabel 19.

Tabel 19. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
06 Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	1 662 243	1 619 868	1 565 787	2,6	42 375
06300 Veevarustus	0	0	0	-	0
55 Majandamiskulud	0	0	0	-	0
06400 Tänavavalgustus	129 500	88 000	89 477	47,2	41 500
55 Majandamiskulud	129 500	88 000	89 477	47,2	41 500
06605 Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	1 532 743	1 531 868	1 476 310	0,1	875
50 Tööjõukulud	1 243 283	1 201 310	1 026 336	3,5	41 973
55 Majandamiskulud	289 460	330 558	445 091	-12,4	-41 098
60 Muud tegevuskulud	0	0	4 884	0,0	0

sh

50 Tööjõukulud	1 243 283	1 201 310	1 026 336	3,5	41 973
----------------	-----------	-----------	-----------	-----	--------

55 Majandamiskulud	418 960	418 558	534 568	0,1	402
60 Muud tegevuskulud	0	0	4 884	-	0

Tänavavalgustuse tegevusala kulud on jaotatud 2025. aasta eelarves Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna ja Põltsamaa Halduse tegevussuundadele. Põltsamaa Vallavalitsuse majandusosakonna eelarvest kaetakse tänavavalgustuse hooldusega seotud lepingulised kohustused: tänavavalgustuse investeeringuga seotud rendikulud 36,5 tuhat eurot, elektrienergia ostuga seotud kulud (elektrienergia ja võrgutasud) summas 50 tuhat eurot. Põltsamaa Halduse eelarvest kaetakse tänavavalgustuse haldamisega seotud kulud, sh valgustite faseeringute osaline remont.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuse eelarves on Põltsamaa Halduse kulud ametiasutuse ja hallatavate asutuste remondi- ja ehitustöödeks, haridusasutuste toitlustamiseks, vallale kuuluvate hoonete haldamiseks ja koristamiseks, kalmistute, avalike tualettide, haljas- ja puhkealade ning ujumiskohtade majandamiseks ning hulkuvate loomadega tegelemiseks ja koolitranspordi korraldamiseks. Põltsamaa Halduse struktuuri on aasta jooksul mitmel korral muudetud, seisuga 15.11.2024 on koosseisus 71,5 ametikohta. 2025. aastaks on kavandatud 70,5 ametikohta. Põltsamaa Halduse töötasufondis on arvestatud miinimumpalga tõusuga 2025. aastal.

- **08 Vaba aeg, kultuur ja religioon**

Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulude all kajastatakse spordi, vaba aja ürituste, raamatukogu, kultuurimaja ja religiooni tegevusalade kulud, tabel 20.

Tabel 20. Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
08 Vaba aeg, kultuur, religioon kokku	1 697 555	1 717 268	1 697 222	-1,1	-19 713
08102 Sport	433 446	421 344	417 107	2,9	12 102
41 Sotsiaaltoetused	0	7 500	6 000	-100,0	-7 500
45 Muud toetused	433 446	412 765	407 336	5,0	20 602
55 Majandamiskulud	0	1 000	1 779	-100,0	0
08107 Noorsootöö ja noortekeskused	0	0	1 992	0	0
55 Majandamiskulud	0	0	1 992	0	0
08109 Vaba aja üritused	132 000	150 000	201 620	-12,0	-18 000
45 Muud toetused	120 000	140 000	183 880	-14,3	-20 000
55 Majandamiskulud	12 000	10 000	17 740	20,0	2 000
08201 Raamatukogud	438 885	444 517	427 960	-1,3	-5 632
50 Tööjõukulud	287 056	286 639	271 649	0,1	417
55 Majandamiskulud	151 829	157 878	156 311	-3,8	-6 049
08202 Rahva- ja kultuurimajad	693 224	701 407	638 645	-1,2	-8 183
50 Tööjõukulud	400 675	406 614	320 155	-1,5	-5 939
55 Majandamiskulud	292 549	294 793	318 490	-0,8	-2 244
08400 Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	0	0	11 889	0,0	0
45 Muud toetused	0	0	11 889	0,0	0

sh

41 Sotsiaaltoetused	0	7 500	6 000	-100,0	-7 500
45 Muud toetused	553 446	552 844	603 105	0,1	602
50 Tööjõukulud	687 731	693 253	593 796	-0,8	-5 522
55 Majandamiskulud	456 378	463 671	494 320	-1,6	-7 293

Spordi tegevusala kuludes on toetused spordiga tegelevate ühingutele ja asutustele 433 tuhat eurot, sh 341 tuhat eurot SA Põltsamaa Sport toetuseks. Toetus SA-le Põltsamaa Sport jaguneb tööjõukuludeks summas 142 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 198 tuhat eurot. 2025. aasta eelarve kulude maht (ilma investeeringuteta) on 509 tuhat eurot ja tegevustulude kogusumma on 172 tuhat

eurot. Eesmärgiks on sihtasutuse omatulusid suurendada, selle tulemusena on võimalik vähendada antavate toetuste mahtu.

Sihtasutuse alla kuulub ka spordikool. Kuna tegemist on erakooli seaduse alusel töötava huvikooliga, siis õppemaksud ja teiste omavalitsuste osalustasud laekuvad Sihtasutuse Põltsamaa Sport eelarvesse. 2024. aastast on Põltsamaa vallas spordikooli 5.-7. kutseastmega treeneri töötasuks 1630 eurot (varasema 1413 euro asemel), millest 915 eurot on riigipoolne palgatoetus ning 715 eurot valla toetus. Sihtasutuse eelarves on arvestatud miinimumpalga tõusuga 2025. aastal.

Sihtasutus majandab Põltsamaa Felixhalli, Pisisaare spordikeskust, Põltsamaa ujulat ja Põltsamaa valla spordirajatise (va Kuningamäe terviserajad ja Adavere staadion). 2025. aasta eelarves on planeeritud spordirajatiste parendamiseks 30 tuhat eurot.

Kuningamäe puhkeala ja terviseradade haldamiseks antav tegevustoetus Põltsamaa Vallavara OÜ-le on 38 tuhat eurot. (2024. aastal oli see samuti 38 tuhat eurot). Lisaks tegevustoetusele on Kuningamäe arenduseks planeeritud investeerimistegevuse kulud summas 68 tuhat eurot (teenushoone projekteerimiseks ja terviseradade arenduseks).

Lisaks eraldatakse spordi tegevusala alt 53 tuhat eurot MTÜ-de rahastamiseks, millest 24 tuhat eurot on MTÜ Põltsamaa Valla Spordiklubi Tervis teenuslepingu katteks. Nimetatud MTÜ juures tegutseb uisutreener, kelle töötasuks on eraldatud vahendid vastavalt treeneri palgamääradele 1630 eurot/kuus.

Noorsootöö ja noortekeskused kuludes kajastus 2023. aastal sihtfinantseering Põltsamaa valla noortevolikogu tegevuseks. 2024. aastast on valla poolt noortevolikogu tegevuseks eraldatud vahendid kajastatud valla- ja linnavolikogu eelarves. 2025. aastaks on planeeritud noortevolikogu tegevusteks 1000 eurot. Noortekeskuse tegevus kajastub rahva- ja kutuurikeskuse valdkonna all kuna kuulub üksusena Põltsamaa Kultuurikeskuse koosseisu.

Vaba aja ürituste kuludes on toetused kultuuri, vaba aja sisustamisega tegelevate sihtasutuste, seltside, MTÜ-de ja teiste organisatsioonide põhikirjaliste tegevuste toetamiseks summas 120 tuhat eurot ning majandamiskuludena kultuuriürituste korraldamine summas 12 tuhat eurot (vabariigi aastapäev, külaliste vastuvõtt jms). Tegevustoetuse hulgas on kaasava eelarve kulud 40 tuhat eurot ning 80 tuhat eurot on toetused mittetulundusühingutele (vaba aja tegevusvaldkond). Täpsem valdkondlik jaotus selgub MTÜde taotluste hindamise järgselt. Kaasava eelarve mahtu on 2025. aastal vähendatud 20 tuhat eurot, sest viimastel aastatel on kogukonna huvi kaasava eelarve protsessis osalemise vastu olnud vähene.

Raamatukogude tegevusala all on Põltsamaa Raamatukogu tegevuskulud, millest kaetakse kohaliku omavalitsuse vahenditest 279 tuhat eurot (sh 184 tuhat töjõukuludeks ning 95 tuhat majandamiskuludeks) ja riikliku toetuse arvelt 159 tuhat eurot (sh töjõukuludeks 103 tuhat eurot ja raamatute ning tarvikute soetamiseks 56 tuhat eurot). Raamatukogu koosseisu on 12,4 töökohta, sellest neli on tasustatud riigieelarvest. Põltsamaa Raamatukogul on haruraamatukogud Adavere ja Puurmani alevikus ning Vägari külas ning väliteeninduspunktid Tapiku, Pisisaare ja Lustivere külades.

Rahva- ja kultuurimajade valdkond sisaldab Põltsamaa Kultuurikeskuse tegevuskulusid, sh hoonete ülalpidamiskulusid 106 tuhat eurot. Põltsamaa Kultuurikeskus koordineerib Pajusi ja Puurmani rahvamajade ning Põltsamaa noortekeskuse tegevusi. Korraldatakse kunstilist huvitegevust ja erinevaid kultuurisündmusi ning teenindatakse majade kasutajaid ürituste, näituste, koolituste toimumise ajal. Kinnitatud struktuuris on alates 01.01.2025 16,85 ametikohta, tõstetud on noortejuhi ametikoha koormust 0,25 koha võrra. Kultuurikeskuses on viidud ringjuhtide tasustamine samadele alustele, mistõttu on töötasufond vähenenud ca 1,5%.

Religiooni- ja muud ühiskonnateenused eraldi jaotust enam kajastatud ei ole, sest valdkonda toetatakse MTÜ-de rahastamise korra kohaselt ning valdkonna jaotus selgub peale hindamist ja tulemuste kinnitamist.

- **09 Haridus**

Hariduse valdkonna tegevuskulud koosnevad alushariduse, põhihariduse, gümnaasiumi, laste muusikakooli, huvihariduse, koolitranspordi, koolitoidu, öömaja ning hariduse abiteenuse tegevusalade kuludest, tabel 21.

Tabel 21. Haridusvaldkonna kulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
09 Haridus kokku	9 589 933	9 730 474	9 357 427	-1,4	-140 541
09110 Alusharidus	3 316 519	3 346 559	3 320 352	-0,9	-30 040
50 Tööjõukulud	2 369 866	2 422 393	2 356 039	-2,2	-52 527
55 Majandamiskulud	946 653	924 166	960 953	2,4	22 487
60 Muud tegevuskulud	0	0	3 361	-	0
09212 Põhihariduse otsekulud	4 929 934	4 950 528	4 779 321	-0,4	-20 594
50 Tööjõukulud	4 140 213	4 128 161	3 863 736	0,3	12 052
55 Majandamiskulud	789 721	822 367	915 585	-4,0	-32 646
09213 Üldkeskhariduse otsekulud	383 610	383 433	338 563	0,0	177
50 Tööjõukulud	383 610	383 433	338 563	0,0	177
09510 Noorte huviharidus ja -tegevus	626 358	683 765	550 827	-8,4	-57 407
45 Muud toetused	74 004	50 489	87 678	46,6	23 515
50 Tööjõukulud	399 137	425 307	382 154	-6,2	-26 170
55 Majandamiskulud	153 217	207 969	80 995	-26,3	-54 752
09600 Koolitransport	60 000	42 000	58 984	42,9	18 000
55 Majandamiskulud	60 000	42 000	58 984	42,9	18 000
09601 Koolitoit	225 842	271 300	248 714	-16,8	-45 458
55 Majandamiskulud	225 842	271 300	248 714	-16,8	-45 458
09602 Öömaja	30 201	28 201	29 234	7,1	2 000
50 Tööjõukulud	23 201	23 201	22 055	0,0	0
55 Majandamiskulud	7 000	5 000	7 179	40,0	2 000
09609 Muud hariduse abiteenused	17 469	24 688	31 431	-29,2	-7 219
41 Sotsiaaltoetused	0	0	1 375	-	0
50 Tööjõukulud	3 119	2 772	6 278	12,5	347
55 Majandamiskulud	14 350	21 916	23 778	-34,5	-7 566

sh

41 Sotsiaaltoetused	0	0	1 375	-	0
45 Muud toetused	74 004	50 489	87 678	46,6	23 515
50 Tööjõukulud	7 319 146	7 385 267	6 968 825	-0,9	-66 121
55 Majandamiskulud	2 196 783	2 294 718	2 296 188	-4,3	-97 935
60 Muud tegevuskulud	0	0	3 361	-	0

Alushariduse tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia tegevuskulusid 2987 tuhat eurot, sh on tööjõukulud 2155 tuhat eurot, mitmesugused (sh hoonete) majandamiskulud 397 tuhat eurot, rendimaksud Põltsamaa Vallavara OÜ-le 245 tuhat eurot ja toitlustamiskulud 190 tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakool lasteaed tegevuskulusid 235 tuhat eurot, sh on tööjõukulud 215 tuhat eurot, toitlustamiskulud 20 tuhat eurot;
- ✓ teistele kohalikele omavalitsustele on eraldatud vahendeid 95 tuhat eurot. Väljaspool Põltsamaa valda asuvates munitsipaallasteaedades käib 2024/2025 õppeaastal 16 last.

Alushariduse personali palgatõusu 2025. aasta eelarvesse kavandatud ei ole. Täpsemalt antakse ülevaade alushariduse töötasumäärade kujunemise aluste kohta käesoleva seletuskirja punktis 1.2.1. „Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes“ tööjõukulude jaotises.

Põltsamaa Valla Lasteaial on õppekohad Põltsamaa linnas, Adavere alevikus, Vägari külas, Esku külas, Lustivere külas ja Pisisaare külas. Põltsamaa Valla Lasteaed struktuuris on 93,5 töökohta.

Puurmani lasteaed tegutseb Puurmani Mõisakooli koosseisus. Puurmani Mõisakooli lasteaia struktuuris on 9,7 töökohta.

Majanduskulud on võrreldes 2024. aastaga suurenenud seoses Esku uue lasteaia-kogukonna hoone rajamisega ning sinna planeeritud inventari soetamisega (planeeritud 10 tuhat eurot). Suurenenud on ka kulu toiduainetele vastavalt läbi viidud hangetele.

Põhihariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Puurmani Mõisakoolile riigieelarvest eraldatavad vahendid personalikuludeks 463 tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakoolile vallaeelarvest eraldatavad vahendid 286 tuhat eurot, sh personalikuludeks 227 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 59 tuhat eurot;
- ✓ Puurmani Mõisakooli hoonete (sh lasteaia hoone) ülalpidamiskulud valla eelarvest on 109 tuhat eurot, sh Mõisakooli keldrikorruse duširuumide remondiks on planeeritud 15 tuhat eurot ja põrandate hoolduseks 10 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumile riigieelarvest eraldatavad vahendid on 2987 tuhat eurot, sh tööjõukuludeks 2917 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 70 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumile vallaeelarvest eraldatavad vahendid on 685 tuhat eurot, sh tööjõukuludeks 534 tuhat eurot ja majandamiskuludeks 152 tuhat eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi hoonete ülalpidamiskulud valla eelarvest on 279 tuhat eurot;
- ✓ Teistele kohalikele omavalitsustele on eraldatud vahendid summas 122 tuhat eurot. 2024/2025 õppeaastal õpib teistes munitsipaalkoolides tavaõppel 73 õpilast ning erivajadustega õpilaste koolides 7 õpilast.

Puurmani Mõisakooli struktuuris on 33,75 töökohta (v.a lasteaed) ja Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 138 töökohta. Põltsamaa Ühisgümnaasiumil on õppekohad Põltsamaa linnas, Adavere alevikus, Lustivere külas ja Vägari külas.

Põhihariduse majanduskulud on vähenenud, sest 2025. aasta eelarves ei ole planeeritud sihtotstarbelisi toetusi, mis 2024. aasta eelarves kajastuvad.

Üldkeskhariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse riigieelarvest finantseeritavad Põltsamaa Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastme tööjõukulud.

Noorte huvihariduse ja -tegevuse tegevusalal kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Muusikakooli tegevuskulud summas 438 tuhat eurot, sh personalikulud 399 tuhat eurot, hoonete ja ruumide majandamiskulud summas 9 tuhat eurot ja muud majandamiskulud 30 tuhat eurot. Muusikakooli koosseisus on 15,95 töökohta;
- ✓ Valla huvihariduse muud kulud summas 188 tuhat eurot, sh riigieelarvest eraldatava huvitegevuse toetus 99 tuhat eurot ja kunstikooli lepingujärgne toetus 74 tuhat eurot, 15 tuhat eurot huvitegevuse kulude katteks väljaspool valda õppivate õpilaste kuludeks ja vallasise turutõrke leevendamiseks. Toetuse kasutamise tulemusel peab huvitegevuses hõlmatud laste arv suurenema ning toetusrahaga ei tohi asendada olemasolevaid kulusid või teha investeeringuid.

Koolitranspordi eelarves kajastatakse õpilasliinide nr 1, 2 ja 3 teenindamisega seotud kulud. Hanke tulemusel osutab teenust osauhing Eltor, kellega on sõlmitud töövõtuleping. Kilomeetrihinnaks koos käibemaksuga on 2,32 eurot. Eelduslikult on hankeperioodil vaja läbida ligikaudu 23 tuhat kilomeetrit, mille kogukulu on ca 54 tuhat eurot. Lisaks on siia arvestatud taksoteenus, mis katab koolitranspordi kohtades, kus pole võimalik maakonnaliinide ja õpilasliinidega transporti katta. Kogukulu sellele on 2025. aastaks planeeritud ca 6200 eurot.

Koolitoidu eelarves arvestatakse kulud õpilaste toitlustamiseks:

- ✓ Puurmani Mõisakoolis 24 tuhat eurot (riigipoolne eraldis 17 tuhat eurot);
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 201 tuhat eurot (riigipoolne eraldis 152 tuhat eurot);
- ✓ teistele kohalikele omavalitsustele 500 eurot.

Kulud kaetakse osaliselt toetusfondi eraldisest. Tegevusala kulusid 2025. aastaks on vähendatud vastavalt 2024. aasta eelarve eeldatavale täitmisele.

Öömaja tegevusala eelarve sisaldab alljärgnevaid kulusid:

- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ühiselamu töäjõukulud 23 tuhat eurot;
- ✓ teiste kohalike omavalitsuste ühiselamu kulude katmine 7 tuhat eurot.

Muude hariduse abiteenuste kuludes kajastatakse:

- ✓ töäjõukuludena õpetajate ülevallaline tunnustamine ja sellega seotud premeerimine;
- ✓ majandamiskuludena tarkvarasüsteemi ARNO halduskulu ja uute moodulite juurutamise kulu kuus tuhat eurot ning ülevallaliste õpilaste ühisürituste ja -koolituste läbiviimine.

• 10 Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud koosnevad puuetega inimeste, eakate, perede ja laste, riskirühmade ja muu sotsiaalse kaitse, lapse tugiisikuteenuse ja turvakoduteenuse, võlanõustamisteenuse, asendus- ja järelhoolduse ning toimetulekutoetuse kuludest, tabel 22.

Tabel 22. Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)	
				%	EUR
10 Sotsiaalne kaitse kokku	3 214 945	3 070 838	2 484 222	4,7	144 107
10120 Puudega inimeste sotsiaalhoolekandeasutused	93 902	75 000	0	25,2	18 902
50 Töäjõukulud	90 957	68 372	0	33,0	22 585
55 Majandamiskulud	2 945	6 628	0	-55,6	-3 683
10121 Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	72 329	59 452	151 534	21,7	12 877
41 Sotsiaaltoetused	54 194	8 142	116 117	565,6	46 052
45 Muud toetused	500	2 500	2 195	-80,0	-2 000
55 Majandamiskulud	17 635	48 810	33 521	-63,9	-31 175
60 Muud tegevuskulud	0	0	-298	0	0
10124 Puudega täisealise isiku hooldus	124 700	89 865	0	38,8	34 835
41 Sotsiaaltoetused	124 700	89 865	0	38,8	34 835
10126 Puudega lapse lapsehoiuteenus	14 737	3 345	0	340,6	11 392
50 Töäjõukulud	9 862	3 345	0	194,8	6 517
55 Majandamiskulud	4 875	0	0	-	4 875
10200 Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus	1 377 198	1 493 788	948 845	-7,8	-116 590
41 Sotsiaaltoetused	1 377 198	1 493 788	948 845	-7,8	-116 590
10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse	361 359	316 171	504 698	14,3	45 188
50 Töäjõukulud	199 335	198 786	337 933	0,3	549
55 Majandamiskulud	162 024	117 385	166 765	38,0	44 639
10202 Eakate koduteenus	170 390	164 270	0	3,7	6 120
50 Töäjõukulud	126 615	120 603	0	5,0	6 012
55 Majandamiskulud	43 775	43 667	0	0,2	108
10400 Asendus- ja järelhooldus	501 332	382 980	424 380	30,9	118 352
41 Sotsiaaltoetused	496 632	24 480	14 760	1928,7	472 152
55 Majandamiskulud	4 700	358 500	409 620	-98,7	-353 800
10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	293 206	266 565	253 461	10,0	26 641
41 Sotsiaaltoetused	203 900	174 200	121 196	17,0	29 700
45 Muud toetused	0	2 000	18 371	-100,0	-2 000
50 Töäjõukulud	0	0	16 205	0	0
55 Majandamiskulud	88 806	89 665	97 659	-1,0	-859
60 Muud tegevuskulud	500	700	30	-28,6	-200

10403 Lapse tugisikuteenus	51 964	52 464	0	-1,0	-500
41 Sotsiaaltoetused	14 500	15 000	0	-3,3	-500
50 Tööjõukulud	37 464	37 464	0	0,0	0
10404 Turvakoduteenus	8 000	8 000	0	0,0	0
41 Sotsiaaltoetused	8 000	8 000	0	-	0
10600 Eluasemeteeenus sotsiaalsetele riskirühmadele	3 000	5 000	17 509	-40,0	-2 000
41 Sotsiaaltoetused	3 000	5 000	17 509	-40,0	-2 000
10701 Riiklik toimetulekutoetus	85 528	92 438	112 340	-7,5	-6 910
41 Sotsiaaltoetused	81 568	90 626	111 838	-10,0	-9 058
55 Majandamiskulud	3 960	1 812	502	118,5	2 148
10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	31 600	32 600	64 981	-3,1	-1 000
41 Sotsiaaltoetused	28 600	30 100	20 156	-5,0	-1 500
45 Muud toetused	3 000	2 500	0	20,0	500
50 Tööjõukulud	0	0	44 575	0	0
55 Majandamiskulud	0	0	250	0	0
10704 Võlanõustamisteenus	14 000	16 000	0	-12,5	-2 000
41 Sotsiaaltoetused	14 000	16 000	0	-12,5	-2 000
10900 Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	11 700	12 900	6 473	-9,3	-1 200
55 Majandamiskulud	11 700	12 900	6 473	-9,3	-1 200

sh

41 Sotsiaaltoetused	2 406 292	1 955 201	1 350 420	2 496,0	537 346
45 Muud toetused	3 500	7 000	20 566	-50,0	-3 500
50 Tööjõukulud	464 233	428 570	398 713	8,3	35 663
55 Majandamiskulud	340 420	679 367	714 790	-49,9	-338 947
60 Muud tegevuskulud	500	700	-268	-28,6	-200

Kohaliku omavalitsuse ülesanded sotsiaalvaldkonnas sotsiaalhoolekande seaduse § 8 kohaselt on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine. Sotsiaaltoetuste jagunemine 2025. aasta eelarves on kajastatud eelarve seletuskirjas tabelis nr 14.

Puudega inimeste sotsiaalhoolekandeesutused tegevusalal kajastatakse erihoolekandeteenuse kulud, sh tööjõukulud 91 tuhat ja majanduskulud kolm tuhat. Tegevusala kuulub Põltsamaa Valla Päevakeskuse eelarve koosseisu.

Muu puuetega inimeste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludes on:

- ✓ sihtotstarbeline eraldis MTÜ-le 500 eurot (vt tabel 15);
- ✓ sotsiaalteenused 18 tuhat eurot, tasuline erihooldusteenus puuetega inimestele 36 tuhat eurot, lapsevanematele makstav hooldajatoetus koos erijuhtudel riigi poolt makstavate maksudega 10 tuhat eurot ja toetusena määratud statsionaarne õendusteenus raviteenusena 8 tuhat eurot.

Puudega täisealise isiku hooldus tegevusalal kajastatakse hooldajatoetus ja erijuhtudel riigi poolt makstavate maksude kulu hooldajatoetust saavale isikule.

Puudega lapse lapsehoiuteenus kajastab puudega laste lapsehoiuteenuse tagamiseks tehtavaid kulutusi, sh personalikulud 10 tuhat eurot ja majandamiskulud 5 tuhat eurot.

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus tegevusalal kajastatakse sotsiaaltoetused üldhooldusteenusel olevatele inimestele. Toetuse kogusumma on 2025. aasta eelarves võrreldes 2024. aastaga 7,8% vähenenud tulenevalt käesoleva aasta eelarve eeldatavast täitmisest ja riigipoolsest ühekordsest toetusest 2024. aastal.

Muu eakate sotsiaalne kaitse on tegevusala, mille alla kuuluvad järgmised kulud:

- ✓ Põltsamaa Valla Päevakeskuse tööjõukulud, sh on arvestatud 2025. aastast kehtima hakkava miinimumpalga määraga;
- ✓ Põltsamaa Valla Päevakeskuse otseselt teenuste osutamise seotud majandamiskulud 73 tuhat eurot, sh Perepesa, toitlustamise, pesupesemise ja saunateenuste kulud;
- ✓ Põltsamaa Halduse poolt Päevakeskuse hoonete haldamisega seotud majandamiskulud (Adaveres ja Põltsamaal) 89 tuhat eurot, sh küte ja elekter.

Päevakeskus pakub erihoolekande, täispansioni, pesu pesemise, sotsiaaltranspordi, ruumide üüri ja majutuse ning kodu- ja saunateenust. Asutuses on 21,6 töökohta.

Eakate koduteenus tegevusala, mille kuludes on Põltsamaa Valla Päevakeskuse tööjõukulud summas 127 tuhat eurot ning majandamiskulud summas 44 tuhat eurot, mis on seotud eaka inimese toimetuleku tagamiseks kodustest tingimustes (kütmine, toiduvalmistamine, korrastustööd, toidu ja majapidamistarvete ostmise jm).

Asendus- ja järelhooldus tegevusala kulud:

- ✓ sotsiaaltoetused, mis on võrreldes 2024. aastaga kasvanud seoses teenusel olevate laste arvu suurenemisega ja kulude ringitõstmisega eelarvekontode vahel (käesoleva aasta eelarves kajastatud majanduskulude kontol sotsiaalteenusena). Eelarvest kaetakse kulud teenuseosutajatele (Keila SOS Lasteküla, Põltsamaa SOS Lasteküla, Siimusti Lastekeskus Metsatareke, Tallinna SOS noortekodu Keilas).

Muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse tegevusala:

- ✓ sotsiaaltoetused, sh sünnitoetus (2025. aastast 1 000 eurot), lapse koolitoetus (2025. aastast 200 eurot) ja muud peretoetused nagu prillitoetus, elluastumistoetus, erakorraline toetus jm;
- ✓ projekti „Imelised aastad“ omaosalus 17 tuhat eurot;
- ✓ last kasvatava pere nõustamisteenused (perelepitus, kriisinõustamine, psühholoogiline nõustamine), leinalaagrite tasud, lastelaagrite soodustusikud, SOS peretugevdusprogramm, piirkondlike lastelaagrite toitlustamise kulud jt koolituste ning ürituste kulud;
- ✓ mitmesugused riigilõivud, võimalikud kohtukulud jms väljaminekud 1 tuhat eurot.

Lapse tugiisikuteenus on tegevusala, mis kajastab tugiisikuteenususe kulusid.

Turvakoduteenus tegevusala kajastab kulusid, mis on seotud ajutise eluaseme, hoolduse ja arendamise pakkumisega lapsele või täisealisele isikule, vajadusel koos kriisiabi tagamisega. Kulud on üle toodud tegevusalalt muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse.

Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele on tegevusala, millel on näidatud kodude kohandamise kulud.

Riikliku toimetulekutoetuse suurus on toetusfondi komponent ja selle suurus sõltub tegelikest kuludest. Eraldi näidatakse toimetuleku korralduse kulud majandamiskulude koosseisus.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse tegevusala:

- ✓ sotsiaaltoetused, mida makstakse tugikoduteenususe kasutamiseks;
- ✓ sihtotstarbelised eraldised MTÜ-dele kolm tuhat eurot (vt tabel 15).

Võlanõustamisteenus on tegevusala, mis kajastab võlanõustamisteenusega seotud kulude hüvitamist.

Muu sotsiaalne kaitse tegevusala sisaldab asutuse sotsiaalvaldkonna töötajate koolituskulusid, kingitusi lastekodulastele, lusikapeo kulusid jt esinduskulusid.

2. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse all kavandatakse tagasilaekuvad laenud, saadud sihtfinantseeringud põhivara soetuseks, põhivara müügitulu, osaluste soetus, antud laenud, põhivara soetused ja renoveerimine, põhivara soetuseks antavad sihtfinantseeringud ning finantskulud. Sissetulekud on esitatud (+) märgiga ja väljaminekud (-) märgiga, tabel 23.

Tabel 23. Investeeringustegevus, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus, EUR (2025 võrreldes 2024)
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-2 266 529	-2 527 872	-1 024 662	261 343
1532 Tagasilaekuvad laenud	265 710	265 710	798 627	0
3502 Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	1 578 765	522 917	543 857	1 055 848
381 Põhivara müük	100 000	204 000	163 576	-104 000
655 Finantstulud	10 000	0	13 130	10 000
150 Osaluste soetus	0	-370 000	-135 275	370 000
1531 Antud laenud	-620 340	-300 000	-565 000	-320 340
155 Põhivara soetus ja renoveerimine	-2 605 104	-2 014 312	-927 366	-928 962
4502 Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-521 845	-396 187	-503 543	212 512
650 Finantskulud	-473 715	-440 000	-412 668	-33 715
EELARVE TULEM	-2 017 803	-2 335 577	-33 386	317 774

Tagasilaekuvad laenud – Põltsamaa Vallavara OÜ-le lasteaia ehitamiseks ja tänavavalgustuse renoveerimiseks antud laenude tagasimaksed summas 231 tuhat eurot ja SA Põltsamaa Tervis laenu tagasimakse 35 tuhat eurot. Saadav sihtfinantseerimine kajastab riigipoolset toetust hajaasustuse programmis ette nähtud kohustuste täitmiseks ja käesolevaks hetkeks teadaolevaid projektitoetuste summasid (hariduslinnaku õueala arendus, Lille tn 2/3 renoveerimine, eakate teenusmaja rajamise toetus, valla asulate ja keskväljakute bussipeatuste arendamise toetus). Põhivara müügitulu on kavandatud vallale kuuluvate hoonete, korterite, kinnistute ja sõidukite müügist.

Antava laenuna on planeeritud laen Põltsamaa Vallavara OÜ-le Esku lasteaia-kogukonnahoone omaosaluseks summas 254 tuhat eurot ja linnaruumi arendamise omaosaluse katteks 367 tuhat eurot. Põhivara soetus ja renoveerimine on 2025. aasta eelarvesse planeeritud kogumahus 2605 tuhat eurot. Investeeringustegevuse väljaminekud (antav laen, põhivara soetus ja renoveerimine, antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks) on investeeringuobjektide lõikes esitatud tabelis 24.

Tabel 24. Investeeringuobjektid 2025. aastal, EUR

Tegevusala	Investeeringuobjektid	Summa kokku	Toetus
	Antav laen:	620 340	
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le Esku lasteaia-kogukonnahoone omaosaluseks	253 510	
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le linnaruumi arendamise omaosaluseks	366 830	
	Põhivara soetus ja renoveerimine:	2 605 104	1 528 765
04510	Valla teede rekonstrueerimine	100 000	
04510	Kergliiklusteede projekteerimine	30 000	
04740	Põltsamaa Valla Lasteaia väikeste õppekohtade mänguväljakute uuendamine	25 000	
04740	PÜG hariduslinnaku õueala arendus, toetus ja omaosalus	804 370	444 370
04740	Eakate teenusmaja ehitamine, toetus ja omaosalus	894 895	694 895
04740	Lille tn 2/3 õppehoone renoveerimine, toetus ja omaosalus	268 500	183 000

04740	Valla asulate keskväljakute ja bussipeatuste arendus, toetus ja omaosalus	264 500	206 500
06605	Põltsamaa, Pärna tn 1 ATS rajamine (Päästeameti ettekirjutus)	30 000	
06605	Põltsamaa Halduse niidukite soetamine	39 886	
08102	Sporditaristu korrastamine ja renoveerimine	30 000	
09110	Põltsamaa Valla Lasteaia Vägari õppekoha välimise aia välja vahetamine	9 500	
09212	Puurmani Mõisakooli keldrikorruse remonttööd	15 000	
09212	Puurmani Mõisahoone räästakarniisi ja korstna remonttööd	16 733	
09212	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Adavere õppekoha küttesüsteemi renoveerimine	20 000	
09212	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Lustivere õppekoha evakuatsioonitrepi ehitamine	30 000	
09212	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Põltsamaa õppekoha Lille tn koolimaja II ja III korruse siseuste vahetamine	15 870	
10201	Adavere päevakeskuse ruumide ja trepi remont	10 850	
	Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks:	521 845	50 000
04730	Põltsamaa lossi arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le		
04740	Põltsamaa Vallavara OÜ-le antav omafinantseering linnaruumi arendamiseks	15 000	
		338 170	
04740	Hajaasustuse projekti teostamine (valla osalus 50%, riigi toetus 50%)	100 000	50 000
08102	Kuningamäe arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le (terviseradade arendus, teenushoone projekteerimine)	68 675	
Investeeringuobjektid kokku		3 747 289	1 578 765

Investeeringustegevuse finantseerimiseks on Põltsamaa valla poolt planeeritud võtta laen, vt punkt 3 „Finantseerimistegevus“. Laen võetakse välja vastavalt vajadusele ja projektide realiseerimisele.

3. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastatakse valla laenu põhiosa tagasimaksed vastavalt laenulepingu maksegraafikule ja uue laenu võtmine, tabel 25.

Tabel 25. Finantseerimistegevus, EUR

	2025 eelarve	2024 eelarve seisuga 15.11.2024	2023 täitmine	Muutus (2025 võrreldes 2024)
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	1 180 189	1 578 544	-711 078	-398 355
2581 Kohustuste võtmine	2 000 000	2 384 317	0	-384 317
2586 Kohustuste tasumine	-819 811	-805 773	-711 078	-14 038
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-847 614	-687 950	0	-159 664
NÕUETE-KOHUSTUSTE MUUTUS	0	69 083	0	-69 083

Võetud investeerimislaenu intressikuludeks on kalkuleeritud 465 tuhat eurot. Laenuintress on marginaaliga 0,78% ja 0,855%, millele lisandub 6 kuu EURIBOR. Intressikulud on sõltuvuses EURIBOR-i muutustest ja intressimäära korrigeeritakse 2 korda aastas. 2025. aasta eelarves on arvestuslik 6 kuu EURIBOR 2,9%.

01.11.2024 seisuga on fikseeritud 6 kuu EURIBOR 2,912%. See annab kinnituse, et intressikulud on hinnatud adekvaatselt ja alates 01.01.2025 järgnevas kuueks kuuks kinnitatav intressimäär mahub eelarvestatud piiridesse.

Põltsamaa vallal on võimalik võtta kohustusi investeringute tegemiseks põhimõttel, et kohustiste maht ei ületaks 2025. aastal 75% põhitegevuse tuludest. Laenu tohib võtta ainult investeringuteks. Investeringuteks võetav laen on 2000 tuhat eurot, vt tabel 25. Laenugraafiku järgsed laenu põhiosa tagasimaksed on 848 tuhat eurot.

Laenukoormuseks on seisuga 31.12.2025 12,3 miljonit eurot, see moodustab põhitegevust tuludest 63,8% (netovõlakoormus).

Likviidsete varade muutusena kajastatakse eelarve koosseisus raha ja pangakontode saldo muutust. Tekkepõhises eelarves kajastab nõuete ja kohustiste muutus eelmise aasta tulusid ja kulusid, mis laekusid või mis tasuti järgmisel aastal ning ettemaksuna laekuvaid tulusid. 2025. aasta eelarvesse nõuete ja kohustiste muutust planeeritud ei ole.

4. EELARVE VÕRDLUS EELARVESTRATEEGIAGA

2025. aasta eelarve võrdlus valla eelarvestrateegiaga aastaks 2025 on esitatud tabelis 26, tegevusalade põhine investeringuobjektide võrdlus eelarvestrateegiaga on toodud tabelis 27.

Tabel 26. Eelarve võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Eelarveosa	2025 eelarve	2025 eelarvestrateegia	Muutus, EUR
Põhitegevuse tulud kokku	19 306 804	19 913 096	-606 292
Maksutulud	10 927 112	11 074 970	-147 858
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 284 990	1 284 741	249
Saadavad toetused tegevuskuludeks	6 829 702	7 285 735	-456 033
Muud tegevustulud	265 000	267 650	-2 650
Põhitegevuse kulud kokku	19 058 078	19 084 475	-26 397
Antavad toetused tegevuskuludeks	3 371 592	2 927 223	444 369
Personalikulud	11 059 387	11 088 039	-28 652
Majandamiskulud	4 446 599	4 968 686	-522 087
Muud kulud	180 500	100 527	79 973
Põhitegevuse tulem	248 726	828 621	-579 895
Investeeringustegevus kokku	-2 276 529	-1 904 790	-361 739
Põhivara müük (+)	100 000	250 000	-150 000
Põhivara soetus (-)	-2 605 104	-1 271 670	-1 671 604
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 578 765	1 578 765	0
Finantstulud (+)	10 000	10 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-521 845	-1 618 765	1 435 090
Osaluse soetus (-)	0	0	0
Tagasilaekuvad laenud (+)	265 710	288 710	-23 000
Antavad laenud (-)	-620 340	-576 830	-43 510
Finantskulud (-)	-473 715	-565 000	91 285
Eelarve tulem	-2 027 803	-1 380 220	-941 634
Finantseerimistegevus	1 180 189	1 288 900	243 723
Kohustiste võtmine (+)	2 000 000	1 800 000	200 000
Kohustiste tasumine (-)	-819 811	-863 534	43 723

Erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga on välja toodud allolevalt:

- ✓ Saadavate toetuste ja tegevuskulude osas puudub selgus ning pigem on tulud prognoositud konservatiivsemalt kui eelarvestrateegias planeeritud;
- ✓ Antavate toetuste suurenemise tingib sotsiaaltoetuste märgatav kasv, mida eelarvestrateegia koostamisel ei olnud võimalik prognoosida;
- ✓ Personalikulud on optimeeritud erinevate asutuste lõikes läbi struktuurimuudatuste ning sealjuures vaadatud ka eelnevate aastate täitmist. Eelarves on arvestatud miinimumpalga tõusuga;
- ✓ Majandamiskulud on 2025. aastaks planeeritud vastavalt konkreetsetele vajadustele ja teadaolevatele hinnatõusudele (sh võrgutasude tõus, automaks jm). Käibemaksu tõus jõustub olemasolevate andmete põhjal 1. juulist 2025 ja seejärel korrigeeritakse eelarve lisaeelarvega. Eelarvestrateegias on aga juba prognoositud majanduskulud käibemaksu tõusuga 2% võrra;
- ✓ Investeeringustegevus on planeeritud mõnevõrra suurem tulenevalt suurprojektide positiivsetest toetusotsustest ja osade projektide liikumine 2024. aastast 2025. aastasse (eelarvestrateegias planeeritud käesolevaks aastaks);
- ✓ Finantskulud on 2025. aastaks planeeritud vastavalt kehtivatele laenulepingute marginaalidele, 6-kuu EURIBORILE ja väljavõetavale laenusummale, mis käesolevaks hetkeks on täpsustunud.

Tabel 27. Investeeringute võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Tegevusala	Investeeringuobjektid	2025 eelarve	2025 eelarvestrateegia	Muutus	Investeeringuteks võetav laen
04	Majandus kokku	3 460 775	3 367 265	93 510	1 770 589
	Esku lasteaia-kogukonnahoone omaosalus	253 510	210 000	43 510	212 089
	Põltsamaa linnaruumi arendus omaosalus	705 000	705 000	0	705 000
	Valla teede rekonstrueerimine	100 000	100 000	0	100 000
	Kergliiklusteede projekteerimine	30 000	30 000	0	0
	Põltsamaa Valla Lasteaia väikeste õppekohtade mänguväljakute uuendamine	25 000	0	25 000	0
	PÜG hariduslinnaku õueala arendus toetus ja omaosalus	804 370	779 370	25 000	360 000
	Eakate teenusmaja ehitamine, toetus ja omaosalus	894 895	894 895	0	200 000
	Lille tn 2/3 õppehoone renoveerimine, toetus ja omaosalus	268 500	268 500	0	85 500
	Valla asulate keskväljakute ja bussipeatuste arendus	264 500	264 500	0	58 000
	Hajaasustuse programm	100 000	100 000	0	50 000
	Põltsamaa lossi arenduse projektide omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le	15 000	15 000	0	0
06	Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	69 886	0	69 886	69 886
	Põltsamaa, Pärna tn 1 ATS rajamine (tuletõrje ettekirjutus)	30 000	0	30 000	30 000
	Põltsamaa Haldusele niidukite soetamine	39 886	0	39 886	39 886
08	Vaba aeg, kultuur, religioon	98 675	100 000	-1 325	98 675
	Sportitaristu korrastamine ja renoveerimine	30 000	30 000	0	30 000
	Kuningamäe arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le (terviseradade arendus, teenushoone projekteerimine)	68 675	70 000	-1 325	68 675
09	Haridus	107 103	0	107 103	50 000
	Põltsamaa Valla Lasteaia Vägari õppekoha välimise aia välja vahetamine	9 500	0	9 500	0
	Puurmani Mõisakooli keldrikorruse remonttööd	15 000	0	15 000	0
	Puurmani Mõisahoone räästakarniisi ja korstna remonttööd	16 733	0	16 733	0
	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Adavere õppekoha küttesüsteemi renoveerimine	20 000	0	20 000	20 000
	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Lustivere õppekoha evakuatsioonitrepit ehitamine	30 000	0	30 000	30 000
	Põltsamaa Ühisgümnaasiumi Põltsamaa õppekoha Lille tn koolimaja II ja III korruse siseuste vahetamine	15 870	0	15 870	0
10	Sotsiaalne kaitse	10 850	0	10 850	10 850
	Adavere päevakeskuse ruumide ja trepit remont	10 850	0	10 850	10 850
Tegevusalad kokku		3 747 289	3 467 265	280 024	2 000 000

Erinevused võrreldes eelarvestrateegiaga on lahti selgitatud allolevalt:

- ✓ Esku lasteaed-kogukonnahoone omaosalust on 2025. aasta eelarves suurendatud uue hoone valmimisega seotud mittekohthkindla mööbli soetamise vajadusest (mida ei kata projektitoetus);

- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia väikeste õppekohtade mänguväljakute uuendamine ei olnud planeeritud eelarvestrateegias, kuna strateegia koostamise hetkel puudus vastav vajaduste kaardistus;
- ✓ PÜG hariduslinnaku õueala arenduse omaosalust on 2025. aasta eelarves suurendatud tulenevalt käesolevaks hetkeks selgunud täiendavatest ehitustööde vajadustest (Veski tn koolihoone lississepääs);
- ✓ Põltsamaa, Pärna tn 1 ATS süsteemi rajamine ei olnud eelarvestrateegias planeeritud kuna strateegia koostamise hetkel puudus info nimetatud tööde teostamise vajalikkusest (seotud Päästeameti ettekirjutusega);
- ✓ Põltsamaa Haldusele niidukite soetamine on 2025. aasta eelarves lisatud tulenevalt vajadusest korraldada töid efektiivsemalt (vanad masinad on amortiseerunud ja nende töötamise efektiivsus on oluliselt langenud);
- ✓ Hariduse (09) tegevusala investeeringud ei olnud planeeritud eelarvestrateegias, sest need vajadused on jooksvalt selgunud ja ei olnud teada strateegia koostamise hetkeks;
- ✓ Adavere päevakeskuse ruumide remont oli planeeritud 2024. aasta eelarves summas 30 tuhat eurot, kuid tööde ülevaatamisel selgus, et vajalik on rajada uus trepp (olemasolev on amortiseerunud) ja teostada sanitaarremont ka ülejäänud hoone ruumides. Sellest tulenevalt on planeeritud 2025. aasta eelarvesse täiendavad vahendid Adavere päevakeskuse hoone parendamiseks.

Koostas: rahandusosakonna juhataja Sigrid Maansoo

Kooskõlastas: vallasekretär Merike Sumla

Eelnõu esitaja: Põltsamaa Vallavalitsus

Ettekandja: rahandusosakonna juhataja Sigrid Maansoo, vallavanem Karro Külanurm.